

Sfântul Nicolae Velimirovici

CREDINȚA SFINȚILOR Catehismul Bisericii Ortodoxe

Traducere din limba sârbă de Petre-Valentin Lică
Tipărită cu binecuvântarea
Prea Sfințitului Părinte GALACTION,
Episcopul Alexandriei și Teleormanului
la Editura Biserica Ortodoxă, București, 2004

Ediție electronică

APOLOGETICUM
2006

Volumul poate fi distribuit liber pentru uz personal.

Această lucrare este destinată tuturor iubitorilor de spiritualitate creștină ortodoxă și de istoria neamului românesc. Ea poate fi utilizată, copiată și distribuită LIBER cu menționarea sursei.

Scanare: Corina

Corectura I: Apologeticum

Digitalizare pdf : Apologeticum

I.S.B.N. 973-7740-07-6

I.S.B.N. 973-7957-25-3

© 2006 APOLOGETICUM.

<http://apologeticum.net>

<http://www.angelfire.com/space2/carti/>

apologeticum2003@yahoo.com

INTRODUCERE

Despre credința creștină în general

Ce este credința creștină?

Credința creștină este învățătura lui Hristos despre cele mai însemnate taine ale ființei și ale vieții, învățatură pe care oamenii o pot primi numai prin credința în El, iar nu prin propriile strădanii.

Care sunt cele mai însemnate taine ale ființei și ale vieții a căror cunoaștere dreaptă o are numai Hristos?

Acestea sunt:

Tainele celor nevăzute: Dumnezeu, îngerii, sufletele oamenilor;

Taina creării lumii și a sfârșitului acesteia;

Taina călăuzirii neîncetate a omului și a omenirii de către Dumnezeu către scopul ei precis, prin înțelepciunea și puterea Sa;

Taina păcatului și căderii omului și a izbăvirii lui prin întruparea lui Dumnezeu;

Taina împărăției lui Dumnezeu ca scop final al vieții pământești a omului și taina căii celei adevărate care duce la atingerea acestui țel, adică taina îndatoririlor omului față de sine, față de semenii și față de Dumnezeu.

Taina învierii din morți, a judecății de apoi și a vieții veșnice.

Dar nu au fost și alți învățători omenesți, gânditori și filosofi care au încercat să explice aceste taine?

Da, foarte mulți, însă ei au lucrat numai după puterile lor omenesți limitate, prin cugetare și studiul stăruitor al lumii și al naturii umane. Toate încercările lor au sfârșit în ipoteze și diferite teorii, deseori aflându-se în contradicție una cu alta.

Prin ce este mai presus învățătura adusă de Hristos decât învățăturile acestora?

Prin întâietatea lui Hristos ca martor. El mărturisește: „Eu vorbesc ceea ce am văzut (Ioan VIII, 38) și iarăși: „Si nimeni nu s-a suit în cer, decât Cel ce S-a coborât din cer, Fiul Omului, Care este în cer” (Ioan III, 13). Învățătorilor legii din vremea Sa, El le-a spus: „Voi sunteți din cele de jos; Eu sunt din cele de sus. Voi sunteți din lumea aceasta; Eu nu sunt din lumea aceasta” (Ioan VIII, 23). De asemenea, El le-a grăit căpeteniilor israelite: „Adevărat, adevărat zic ție, că noi ceea ce știm vorbim și ce am văzut mărturisim” (Ioan III, 11). Și iarăși: „Eu sunt pâinea (vieții) care S-a coborât din cer” (Ioan VI, 41). Și multe altele ca acestea le-a grăit El cu autoritatea unui martor despre toate tainele cerului și ale pământului, astfel încât oamenii se minunau de (cunoașterea) știința Sa, căci „niciodată n-a vorbit un om așa cum vorbește Acest Om” (Ioan VII, 46)

Într-adevăr, și în viața cotidiană ne încredem mai mult într-un martor ocular decât într-un teoretician sau într-un filosof. Dar au existat și alți învățători care au susținut că au primit învățătura lor de la anumiți îngeri. Și îngerii sunt martori ai marilor taine. Cum să înțelegem acestea?

Știut este că adeseori Dumnezeu a trimis pe îngerii Săi la anumiți oameni spre a-i învăța și îndruma. Dar mult mai des oamenii au avut viziuni mincinoase, adică duhuri rele li s-au arătat în chip de îngeri ai luminii. Pe lângă acestea cazul lui Hristos este cu totul diferit. Pe El nici nu L-au învățat, nici nu L-au îndrumat îngerii. Dimpotrivă, El a condus oștirile

îngerești și a izgonit duhurile rele din oameni, îngerii l-au slujit, iar diavolii au tremurat înaintea Lui.

Trebuie să socotim atunci că credința creștină este mai presus de celelalte religii ale lumii?

Credința creștină nu poate fi asemuită cu alte religii și, sincer vorbind, nici nu trebuie să o numim „religie”, în sensul păgân al cuvântului. Căci ea nu este o religie între alte religii, ci este credința în Hristos și descoperirea lui Hristos. Aceasta este Descoperirea personală, unică și deplină a lui Dumnezeu spre luminarea și mântuirea oamenilor. Altă descoperire de la Dumnezeu nu ne va mai fi dată vreodată, iar până la sfârșitul lumii nu putem aștepta un alt Mesia, în afară de Iisus Hristos.

Cum trebuie să privim unele încercări ale vremii noastre de a pune credința creștină pe același plan cu celelalte religii?

O astfel de încercare și un astfel de experiment sunt greșite și primejdioase. Căci „Dumnezeu nu Se lasă batjocorit” (Galateni VI, 7), iar sângele lui Hristos nu poate fi prețuit ca cerneala cărturarilor. Deși noi, ca membri ai vechii Biserici Răsăritene, suntem toleranți față de orice făptură umană, ne este pe deplin oprit să asemănăm adevărul revelat primit de la Dumnezeu cu religiile și filosofii le născocite de oameni.

Prin ce mijloace putem lupta împotriva unor astfel încercări?

În primul rând, prin adâncirea cunoștințelor despre credința noastră ortodoxă, prin punerea în lucrare a învățăturilor acesteia în viața cotidiană, prin aprofundarea ei, așa cum face un om de știință cu o descoperire. În al doilea rând, prin eforturi generoase și înțelepte - niciodată cu sila - să înălțăm pe oameni din cele de jos și cele mai de jos trepte ale credințelor lor către înălțimile credinței noastre, iar nu să se cufunde și să se amestece cu cele nedesăvârșite pentru vreun anume folos.

De ce numim credința noastră vie?

Deoarece credința și viața sunt unite fără despărțire precum cauza și efectul. Domnul Iisus a spus: „Cel ce crede în Fiul (lui Dumnezeu) are viață veșnică, iar cel ce nu ascultă de Fiul nu va vedea viața, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste el” (Ioan III, 36). De asemenea, este scris: „Iar dreptul din credință va fi viu” (Evrei X, 38)

CAPITOLUL I

OBĂRȘIA ȘI IZVOARELE CREDINȚEI ORTODOXE

Unde își află izvorul credința noastră ortodoxă?

În Descoperirea lui Dumnezeu.

Care sunt izvoarele prin care putem ajunge la cunoașterea credinței sau a Descoperirii lui Dumnezeu?

Acestea sunt două: Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție.

1. SFÂNTA SCRIPTURA

Ce este Sfânta Scriptură?

Colecția cărților sfinte ale Vechiului și Noului Testament se numește Sfânta Scriptură sau Biblia.

De ce se numește Sfânta Scriptură?

Pentru că Dumnezeu nostru Preasfânt i-a insuflat și îndrumat pe oamenii sfinți în scrierea acestor cărți cu scopul de a ne învăța pe noi viețuirea cea sfântă.

Ce înseamnă cuvântul Biblie?

Este cuvânt grecesc și înseamnă: Cărți, însă acest cuvânt nu este aici întrebuințat în sensul lui cantitativ, ci în sensul calitativ, adică semnificația lui nu se referă la mai multe cărți, ci la cărți mai presus de orice carte, carte în vârful piramidei tuturor cărților din lume.

CĂRȚILE VECHIULUI TESTAMENT

Cum sunt împărțite cărțile Vechiului Testament?

Sunt împărțite în patru grupe: legiuitoare, istorice, pedagogice sau morale și profetice.

Care sunt cărțile legiuitoare ale Vechiului Testament?

Acestea sunt cele cinci cărți ale lui Moise:

1. Facerea - cartea despre creație;
2. Ieșirea — cartea despre exod;
3. Levitic - cartea despre preoție și aducerea jertfelor;
4. Numeri - cartea numerelor;
5. Deuteronomul - cartea reînnoirii legilor.

Ce ne învață cartea Facerii?

În primul rând, ne învață despre atotputernicia și atotînțelepciunea lui Dumnezeu în crearea lumii prin Cuvântul Său creator; în al doilea rând, despre marea Sa iubire pe care a arătat-o în crearea omului după chipul Său; în al treilea rând, despre desăvârșita dreptate arătată de Dumnezeu atunci când a izgonit din rai pe protopărinții noștri, Adam și Eva, care, îndrumați de Satana, s-au întors nerecunoscători de la Creatorul lor către Pierzătorul lor. Prin aceasta a venit atunci tragedia neamului omenesc.

Ce învățături primim din cărțile legiuitoare ale Vechiului Testament?

Despre cum i-a învățat Dumnezeu pe oameni, ca prin legea veșnică a Dreptății să se pregătească pentru dobândirea Legii Iubirii prin Hristos Mântuitorul.

Care sunt cărțile istorice ale Vechiului Testament?

Cartea lui Iosua Navi,
Cartea Judecătorilor,
Cele patru cărți ale Regilor,
Doua cărți ale Cronicilor (Paralipomena),
Cartea lui Ezdra,
Cartea lui Neemia,
Cartea despre Estera.

Ce învățături primim din aceste cărți istorice?

Învățăm despre participarea activă a lui Dumnezeu în toate evenimentele însemnate, având ca țel vindecarea, prin Lege, a firii umane căzute, izbăvirea oamenilor din mrejele satanice ale idolatriei și întoarcerea lor la El, Singurul și Adevăratul iubitor de oameni, Dumnezeu.

Care sunt cărțile pedagogice și morale ale Vechiului Testament?

Cartea lui Iov,
Cartea Psalmilor,
Cartea Pildelor lui Solomon,
Ecclesiastul,
Cântarea Cântărilor.

Ce învățăm din aceste cărți pedagogice și morale?

Învățăm cum să întâmpinăm întâmplările de fiecare zi și cum să ne purtăm în toate împrejurările vieții, fără a pierde din vedere pe Domnul Dumnezeuul nostru și legea Sa.

Care sunt cărțile profetice ale Vechiului Testament?

Acestea sunt:
Cărțile celor patru prooroci mari:
Isaia, Ieremia, Iezechiel, Daniel.

Cărțile celor doisprezece profeți mici:

Osea, Amos, Miheia, Ioil, Avdie, Iona, Naum, Avacum, Sofonie, Agheu, Zaharia, Maleahi.

Alte cărți care sunt folosite în Biserică sunt: Cartea înțelepciunii lui Solomon și Cartea înțelepciunii lui Isus, fiul lui Sirah.

Este, oare, această împărțire a cărților biblice ale Vechiului Testament una strictă?

Nu. Există o însemnată parte istorică în cărțile legiuitoare și profetice, așa după cum există și profeții în primele două categorii de cărți. Cartea psalmilor ocupă un loc important între toate celelalte cărți. Deși unii o așază de obicei în rândul cărților pedagogice sau morale, cartea psalmilor este plină de profeții care se referă la Hristos. Mai mult, Psaltirea este cea mai mare carte de rugăciuni din Biblie.

CĂRȚILE NOULUI TESTAMENT

Câte cărți cuprinde Noul Testament?

Noul Testament este practic o singură carte, căci se referă la un subiect central de la prima până la ultima pagină.

Care este acest subiect central?

Subiectul central este o persoană unică, adică Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Din câte cărți mai mici este alcătuită marea carte a Noului Testament?

Din douăzeci și șapte de cărți.

Putem, oare, să le numim pe aceste cărți?

Putem, în funcție de importanța, iar nu de dimensiunile lor. Între ele se găsesc și unele epistole ale apostolilor care cuprind numai o singură pagină de carte tipărită.

Care sunt cărțile Noului Testament?

Acestea sunt:

1. Cele patru Evanghelii: Sfânta Evanghelie după Matei, Sfânta Evanghelie după Marcu, Sfânta Evanghelie după Luca, Sfânta Evanghelie după Ioan;
2. Faptele apostolilor;
3. Șapte epistole sobornicești: A Sfântului Apostol Iacob – 1, Ale Sfântului Apostol Petru – 2, Ale Sfântului Apostol Ioan - 3 și A Sfântului Apostol Iuda - 1 ;
4. Patrusprezece epistole ale Sfântului Apostol Pavel și
5. Apocalipsa Sfântului Ioan Teologul.

Ce înseamnă cuvântul *Evanghelie*?

Evanghelie este traducerea cuvântului grecesc *Evanghelion*, care înseamnă veste bună sau *bună vestire*.

De ce este numită astfel?

Din pricina persoanei lui Iisus Hristos, care este BUNĂTATEA DESĂVÂRȘITĂ și NOUTATEA DESĂVÂRȘITĂ în istoria omenirii.

Cine a folosit pentru prima oară în Noul Testament cuvântul *Evanghelion*?

Chiar Domnul Iisus, care a spus oamenilor în prima Sa cuvântare: „Pocăiti-vă și credeți în Evanghelie” (Marcu 1, 15).

Ce aflăm din cele patru Evanghelii?

Aflăm că toate făgăduințele pe care Dumnezeu le-a făcut oamenilor în Vechiul Testament s-au împlinit și că toate profețiile de la Adam înapoi s-au adevărat în persoana lui Iisus Hristos.

Ce altceva ne mai învață?

Pe de o parte, despre caracterul desăvârșit al lui Iisus Hristos, mult mai desăvârșit decât își poate cineva dintre noi închipui, despre milostivirea și desăvârșita Sa iubire de oameni, despre hotărârea Sa de a ierta și de a ajuta, despre umilința și sărăcia Sa văzută, despre jertfa și pătimirea Sa pentru oameni; iar, pe de altă parte, despre dumnezeirea Sa desăvârșită, despre nașterea, faptele, înțelepciunea, puterea și dragostea Sa, despre învierea și înălțarea Sa cele mai presus de fire.

Ce altceva ne mai învață?

Pe scurt, din Evanghelie primim cunoașterea adevărilor fundamentale ale credinței, adevăruri ce se referă la Mântuitorul nostru și la mântuire.

Cum am putea numi atunci Evangheliile în comparație cu celelalte cărți ale Noului Testament?

Le-am putea numi: Cărțile adevărilor fundamentale.

Ce aflăm din cartea Faptele Apostolilor și din epistole?

Aflăm despre Pogorârea Duhului Sfânt peste apostoli, despre activitatea lor neîncetată de propovăduire a Evangheliei lui Hristos, de organizare a Bisericii, despre săvârșirea de minuni în numele lui Iisus Hristos și, de asemenea, aflăm despre viața primilor creștini și despre primele comunități creștine.

Cum am putea numi atunci cartea Faptele apostolilor în comparație cu Evangheliile?

Am putea-o numi LUCRAREA adevărilor fundamentale cuprinse în Evanghelii.

Ce învățăm din epistolele apostolilor?

Prin epistolele apostolilor primim explicarea adevărilor fundamentale cuprinse în Evanghelii.

Cum ar trebui să se numească aceste epistole în comparație cu Evangheliile?

Ar trebui să se cheme: Cărțile EXPLICĂRII adevărilor fundamentale ale lui Hristos.

Ce învățăm din cartea Apocalipsa a Sfântului Apostol Ioan Teologul?

Învățăm despre lupta cea grea a Bisericii împotriva tuturor fiarelor lumii și ale iadului și despre biruința finală a lui Hristos, Mielul lui Dumnezeu, asupra tuturor acestor înfricoșătoare puteri ale întunericului.

Cum ar trebui atunci să se numească cartea Apocalipsei în comparație cu Evangheliile?

Ar trebui să se numească: Cartea BIRUINȚEI finale a adevărilor fundamentale cuprinse în Evanghelii, CÂND VA LUA SFÂRȘIT DRAMA LUMII, în care personajul principal a fost de la început Iisus Hristos, Domnul și Mântuitorul nostru.

2. SFÂNTA TRADIȚIE

Ce este Sfânta Tradiție?

Sfânta Tradiție cuprinde toate acele bunuri duhovnicești, pe care le-am moștenit de la sfinții noștri înaintași. Acestea sunt în deplină armonie cu Sfânta Scriptură și ne ajută să o înțelegem corect.

Care este mai veche: Sfânta Scriptură sau Sfânta Tradiție?

Sfânta Tradiție.

Care este mai cuprinzătoare?

Sfânta Tradiție. Sfântul Ioan Evanghelistul întărește aceasta când spune: „*Dar sunt și alte multe lucruri pe care le-a făcut Iisus și care, dacă s-ar fi scris cu de-amănuntul, cred ca lumea aceasta n-ar cuprinde cărțile ce s-ar fi scris. Amin*” (Ioan XXI, 25).

Ce cuprinde în special Sfânta Tradiție?

Sfânta Tradiție cuprinde:

1. Expuneri pe scurt și formulări ale credinței noastre ortodoxe;
2. Învățătura despre cele șapte Sfinte Taine, precum și modul lor de săvârșire;
3. Canoanele (Pravilele) apostolilor;
4. Canoanele (Pravilele) celor șapte sinoade ecumenice, care s-au ținut la:
I - Niceea în 325 la care au participat 318 Sfinți Părinți;
II - Constantinopol în 381 la care au participat 150 Sfinți Părinți;
III - Efes în 431 la care au participat 200 Sfinți Părinți;
IV - Calcedon în 451 la care au participat 630 Sfinți Părinți;
V - Constantinopol în 553 la care au participat 160 Sfinți Părinți;
VI - Constantinopol în 680 la care au participat 170 Sfinți Părinți și la
VII - Niceea în 787 la care au participat 367 Sfinți Părinți.
(La aceste șapte sinoade ecumenice au participat, așadar, în total, 2000 de reprezentanți ai Bisericii creștine din întreaga lume);
5. Canoanele și pravilele unor sinoade sau soboare locale;
6. Pravilele privind disciplina bisericească ale Sfântului Vasile cel Mare și ale altor sfinți;
7. Scrierile Sfinților Părinți ai Bisericii;
8. Liturghiile și celelalte slujbe bisericești;
9. Viețile sfinților și mucenicilor creștini;
10. Obiceiuri religioase, semne și simboluri ca manifestare a credinței, nădejdi și dragostei noastre.

Poate fi despărțită Sfânta Tradiție de Sfânta Scriptură?

Nu. Ele sunt de nedespărțit. Căci în lumina Sfintei Tradiții înțelegem cu adevărat Sfânta Scriptură și, în lumina Sfintei Scripturi, prețuim și iubim Sfânta Tradiție.

Care ar fi consecințele despărțirii lor una de cealaltă?

Consecințele negative ale unei astfel de despărțiri s-au manifestat printr-o tălmăcire greșită a Sfintei Scripturi, neînțelegeri, erezii, schisme și, în final, despărțirea Bisericii Sobornicești.

Cine este chemat să păzească textul Sfintei Scripturi și curățenia Sfintei Tradiții, neîntinate?

BISERICA, pentru că ea este, după cuvintele Apostolului, „stâlpul și temeliala adevărului” (I Tim. III, 15). Păstrarea Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții neîntinate este, în primul rând, datoria ierarhiei bisericești.

CAPITOLUL II

MĂRTURISIREA DE CREDINȚĂ CREȘTIN-ORTODOXĂ

Ce înseamnă mărturisirea de credință creștin-ortodoxă?

Aceasta reprezintă adevărurile credinței creștine, cel mai pe scurt expuse în mărturisirea de credință a Bisericii Ortodoxe Răsăritene. Această mărturisire de credință se mai numește și SIMBOLUL CREDINȚEI.

Există numai un singur model de mărturisire de credință?

Există mai multe mărturisiri de credință, cum ar fi: Simbolul Apostolic, Simbolul Sfântului Atanasie cel Mare și al Sfântului Grigorie al Neocezarei. Dar, Simbolul de credință expus mai jos, cel mai folosit în Biserica Ortodoxă, a fost alcătuit în cursul a două sinoade ecumenice, la Niceea (325) și la Constantinopol (381).

Din ce este alcătuit acest simbol?

Este alcătuit din următoarele douăsprezece articole:

1. Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, văzutelor tuturor și nevăzutelor;
2. și întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, Care din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii. Lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, nu făcut. Cel de o ființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut.
3. Care pentru noi, oamenii, și pentru a noastră mântuire, S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Maria Fecioara și S-a făcut om;
4. și S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, și a pățimit și S-a îngropat;
5. și a înviat a treia zi, după Scripturi;
6. și S-a înălțat la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui;
7. și iarăși va să vină cu slavă să judece viii și morții, a Cărui împărăție nu va avea sfârșit;
8. și întru Duhul Sfânt, Domnul de viață Făcătorul, Care de la Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl și Fiul este închinat și slăvit, Care a grăit prin proroci;
9. întru una sfântă, sobornicească și apostolească Biserică;
10. Mărturisesc un botez, întru iertarea păcatelor;
11. Aștept învierea morților;
12. și viața veacului ce va să vie. Amin!

TÂLCUIREA SIMBOLULUI DE CREDINȚĂ

ARTICOLUL I AL SIMBOLULUI CREDINȚEI

Care este articolul I din Simbolul Credinței?

„Cred într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, văzutelor tuturor și nevăzutelor”

De ce credem întru Unul Dumnezeu?

Deoarece numai Unul este Dumnezeu cu adevărat.

Cum este natura lui Dumnezeu?

Dumnezeu este duh, nemărginit, neschimbător, necuprins, veșnic, fără început și fără

sfârșit.

Care sunt atributele esențiale ale lui Dumnezeu?

Dumnezeu este desăvârșit sfânt, desăvârșit bun, desăvârșit drept, desăvârșit adevărat, desăvârșit liber, preaînțelept, atotputernic, preamilos, omniprezent, atotștiutor și Săși suficient.

De ce numim pe Dumnezeu - Tatăl?

Pentru că El este Tatăl lui Iisus Hristos, unicul Său Fiu și prin El al tuturor celor care, renăscuți prin Iisus Hristos, devin fii ai Săi.

De ce numim pe Dumnezeu - Creatorul?

Pentru că El a creat toate cele văzute și nevăzute prin puterea și atotînțelepciunea Sa și nimic n-a existat și nu există fără El. El este Creator și Proniator.

Ce se înțelege prin cer?

Îngerii, care sunt duhuri nevăzute și sunt nenumărați.

Sunt îngerii asemenea oamenilor?

Da. Ca și oamenii, îngerii sunt ființe dăruite cu rațiune, cu simțăminte, putere și nume propriu. Ca și oamenii, ei își găsesc fericirea în Dumnezeu.

Prin ce se deosebesc îngerii de oameni?

Îngerii sunt netrupești și nemuritori.

Ce sunt îngerii păzitori?

Aceștia sunt îngerii cărora li s-a încredințat să ocrotească și să apere pe oameni. Chiar Hristos a adevărit aceasta când a spus: „Vedeți să nu disprețuiți pe vreunul din aceștia mici, că zic vouă: Că îngerii lor, în ceruri, pururea văd fața Tatălui Meu, Care este în ceruri” (Matei XVIII, 10).

Toți îngerii sunt asemenea?

Toți îngerii au aceeași natură, dar se deosebesc prin slavă, putere și făptuire. Există nouă cete îngerești: Scaunele, Heruvimii și Serafimii, Domniile, Stapâniile, Puterile, Începătoriile, Arhanghelii și Îngerii.

Mai au îngerii în Biblie și alte numiri?

Da, foarte des sunt numiți „Oștirile cerești”, „Oștirile lui Dumnezeu”.

De ce sunt numiți cu numiri militare?

Pentru că ei sunt cea forță dumnezeiască care luptă împotriva duhurilor rele, care se împotrivesc lui Dumnezeu și care îi atacă oameni.

Ce sunt duhurile rele?

Ele au fost cândva îngeri, care însă au căzut de la Dumnezeu și au devenit vrăjmași ai lui Dumnezeu și ai oamenilor.

Cum altfel se mai numesc duhurile rele?

Diavoli.

Ce înseamnă acest nume?

Clevetitor sau defăimător. Căci diavolii fără încetare clevetesc și defăimează pe

Dumnezeu și pe oameni.

Spre ce fapte rele îi îndeamnă fără încetare diavolii pe oameni?

Spre toate patimile păcătoase și faptele rele care sunt împotriva legii lui Dumnezeu și îndeobște spre ură, minciună și silnicie. Așa cum Domnul Iisus a grăit evreilor, celor care îl prigoneau: „Voi sunteți din tatăl vostru, diavolul, și vreți să faceți poftele tatălui vostru. El, de la început, a fost ucigător de oameni și nu a stat într-adevăr, pentru că nu este adevăr întru el. Când grăiește minciuna, grăiește dintru ale sale, căci este mincinos și tatăl minciunii” (Ioan, VIII, 44).

Cum putem ști dacă unii oameni sunt stăpâniți de diavol?

După ura lor împotriva lui Dumnezeu și a oamenilor și după înșelare și silnicie.

De care nume se tem diavolii cel mai mult?

De numele Domnului nostru Iisus Hristos.

Al cui nume urăsc necredincioșii cel mai mult?

Numele Domnului nostru Iisus Hristos.

ARTICOLUL AL II-LEA DIN SIMBOLUL CREDINȚEI

Care este articolul al II-lea din Simbolul Credinței?

„Și întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul Născut, Care din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii. Lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, nu făcut. Cel de o ființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut.”

Ce înseamnă numele Iisus Hristos?

IISUS înseamnă MÂNTUITOR, căci El a venit să mântuiască pe oameni de Satana, de păcate și moarte. HRISTOS înseamnă UNS (împărat, Arhiereu, Prooroc).

În ce chip este Iisus Hristos - Fiul lui Dumnezeu?

El este unicul Fiu al lui Dumnezeu Tatăl, născut, nu făcut.

Există o diferență mare între „născut” și „făcut”?

Da, foarte mare. Așa după cum omul dă naștere copilului care este din aceeași ființă cu el, dar care există și lucrează altele, care nu sunt de aceeași ființă cu el, asemenea și Dumnezeu naște pe Fiul Său din veșnicie, din ființa Sa proprie, și a creat, de asemenea, și nenumărate ființe și lucruri care nu sunt din aceeași natură cu El.

De ce este numit Lumină din Lumină?

Pentru că Tatăl Lui este Lumina înțelepciunii și a iubirii veșnice, iar astfel este firesc ca El, Fiul unui asemenea Tată, să fie Lumină din Lumină.

De ce este El numit Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat?

Din același motiv. Tot astfel se întâmplă și cu natura lumii acesteia; de pildă, pe acela care se naște din om îl putem numi „omul adevărat din om adevărat”, pentru că fiul este totdeauna și oriunde din aceeași ființă ca și părinții săi.

Asemenea și Domnul nostru Iisus Hristos, pentru că este Fiul lui Dumnezeu, cu adevărat este Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, după cum chiar El a zis: „Eu și Tatăl Meu una suntem” (Ioan X,30).

De ce spunem: „Prin care toate s-au făcut”?

Deoarece Dumnezeu prin Fiul a creat toate lucrurile în cer și pe pământ. După cum este întărit și în Sfânta Scriptură: „Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut” (Ioan I, 3).

ARTICOLUL AL III-LEA DIN SIMBOLUL CREDINȚEI

Care este articolul al III-lea din Simbolul Credinței?

„Care pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire, S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Maria Fecioara și S-a făcut om”

Pentru ce s-a pogorât Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, din cer, adică din slava și fericirea Sa veșnică în aceasta lume a pătimirii?

Pentru oameni și pentru mântuirea lor.

Care a fost pricina pogorării Lui din ceruri? Ce L-a mișcat?

Mila și iubirea Sa nemărginită față de oameni.

A venit El, oare, pentru toți oamenii?

Da, El a venit să aducă mântuire tuturor oamenilor. Dar s-au mântuit doar aceia care au crezut în El și care au răspuns cu iubirea lor iubirii pe care El a arătat-o.

Ce înseamnă: S-a întrupat de la Sfântul Duh și din Maria Fecioara?

Întrupat înseamnă înveșmântat în trup sau că a luat trup. Preasfânta Fecioară Maria L-a zămislit, nu după fire, ci mai presus de fire, prin puterea Duhului Sfânt.

Cum a fost cu puțință ca Fecioara să nască pe Fiul fără a fi căsătorită?

La Atotputernicul Dumnezeu toate sunt cu puțință. Prin puterea Sa El a creat la început pe primul bărbat și prima femeie, pe Adam și Eva. Tot prin puterea Sa, El a făcut ca Fecioara Maria să zămislească pe Iisus Hristos, Om adevărat și Dumnezeu adevărat.

În ce este Iisus Hristos asemenea oamenilor?

El a avut trup omenesc și suflet omenesc ca orice om, mai puțin păcatul. A fost om desăvârșit, lipsit de păcate și patimi.

Prin ce se deosebește Iisus Hristos de toți oamenii din istorie?

Prin unirea celor două firi, cea dumnezeiască și cea omenească, într-o singură persoană. Oamenii sunt oameni, dar El a fost Dumnezeu - Om.

De ce o numim pe Fecioara Maria Maica Domnului, Născătoare de Dumnezeu?

Pentru că Mântuitorul nostru a avut două firi, dumnezeiască și omenească, care s-au unit la zămislire. Astfel, Dumnezeu și omul s-au născut din ea în același timp, în aceeași persoană.

De ce o numim pe Fecioara Maria Pururea Fecioară?

Pentru că ea a fost fecioară înainte, în timpul și, de asemenea, după nașterea lui Iisus Hristos; ea a rămas veșnic Fecioară.

O cinstește Biserica ortodoxă pe Maica Domnului ca Sfântă?

Da, în Biserica Ortodoxă Maica Domnului este cinstită mai presus de toți ceilalți sfinți, mai mult chiar decât îngerii, pentru că a fost aleasă de Dumnezeu să fie mijlocitoare

pentru mântuirea omenirii prin nașterea Mântuitorului lumii.

De ce îl numim pe Hristos Mântuitor?

Pentru că S-a pogorât din ceruri ca să mântuiască pe oameni de Satana, de păcat și moarte. Căci Satana este pricinuitorul păcatului, iar prin păcat a venit moartea.

Când a fost săvârșit primul păcat?

În Rai, când Adam și Eva s-au ridicat împotriva lui Dumnezeu și s-au supus Satanei.

Ce legătură au restul oamenilor cu păcatul lui Adam?

Noi toți am moștenit acest păcat de la protopărinții noștri. Așa cum moștenim anumite boli de la părinții noștri, așa am moștenit și păcatul de la strămoșii neamului omenesc.

Acesta a fost singurul păcat pentru care Hristos a venit să-i mântuiască pe oameni?

Nu. Acestui păcat dintâi i s-au adăugat nenumărate alte păcate; astfel încât după o vreme mai îndelungată oamenii au căzut pe deplin sub puterea Satanei.

De ce nu a ridicat Dumnezeu un om mare - un geniu - să săvârșească lucrarea lui Hristos și să-L cruțe în felul acesta pe Fiul Său Cel Veșnic?

Pentru că toți oamenii erau păcătoși și muritori, chiar și cei mai mari și mai buni. Întreaga lume zăcea în păcat. Satana și moartea stăpâneau lumea până la pogorârea din ceruri a unicului Mântuitor cu puțință, mai puternic decât Satana, fără de păcat și fără de moarte, Care a adus neamului omenesc eliberare și mântuire.

ARTICOLUL AL IV-LEA DIN SIMBOLUL CREDINȚEI

Care este articolul al IV-lea din Simbolul Credinței?

„Și S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, și a pățimit și S-a îngropat”.

Care au fost acuzatorii lui Iisus Hristos?

Preoții evrei și fariseii, care-L pizmuiau pe Iisus Hristos pentru că săvârșise minuni mari, pe care ei nu le-au putut săvârși, și pentru că poporul era mult mai apropiat de El decât de ei.

Cine a fost judecătorul care l-a osândit la moarte pe Iisus?

Pilat din Pont, guvernatorul roman al Palestinei, ca reprezentant al împăratului de la Roma.

De ce este pomenit în mod deosebit numele lui Pilat din Pont?

Pentru ca moartea lui Iisus Hristos să fie întărită istoric, tot astfel cum este pomenit și numele împăratului Augustus în textele evanghelice care istorisesc nașterea Lui.

Pentru ce păcat sau fărădelege L-a osândit Pilat pe Iisus la moarte?

Pentru nici un păcat. Pilat însuși a afirmat înaintea preoților evrei și a popoului, grăind: „Nu găsesc nici o vină în Omul acesta” și a repetat: „Dar iată eu, cercetându-L în fața voastră, nici o vină n-am găsit în acest Om”; și, de asemenea, a treia oară a zis: „Ce rău a săvârșit acesta? Căci iată, El n-a săvârșit nimic vrednic de moarte”. Dar temându-se de evrei, acesta L-a dat să fie răstignit (cf. Luca XXIII, 4 și 14; Ioan XVIII, 38 și XIX, 4 și 6).

Cum a îngăduit dreptatea dumnezeiască ca Iisus să sufere o moarte atât de cumplită, fiind pe deplin nevinovat?

El nu a murit pentru vreun păcat al Său, ci pentru păcatele noastre. Veșnica dreptate a lui Dumnezeu a căutat o astfel de jertfă curată și neprețuită pentru păcatul lui Adam și pentru păcatele noastre.

A existat vreo pricină pentru o jertfă atât de mare?

Da. Prin această jertfă Dumnezeu și-a arătat iubirea Sa fără de margini față de oameni. „El (Dumnezeu) ne-a iubit pe noi și a trimis pe Fiul Său jertfă de ispășire pentru păcatele noastre” (I Ioan IV, 10).

De ce îl numim pe Iisus Hristos „Răscumpărător”?

Pentru că ne-a răscumpărat din păcate și moarte prin pătimirea Sa și prin moartea pe cruce.

Cum a putut să moară Dumnezeu, fiind fără de moarte?

El nu a murit ca Dumnezeu, ci ca om. Dumnezeirea și sufletul Său nu au gustat în nici un chip moartea.

În ce constă măreția unică a jertfei lui Hristos?

În primul rând, în desăvârșita Sa nevinovăție; în al doilea rând, în iubirea Sa fără de margini față de oameni și în ascultarea Sa față de Tatăl; iar în al treilea rând, în moartea Sa de bunăvoie pentru mântuirea păcătoșilor.

ARTICOLUL AL V-LEA DIN SIMBOLUL CREDINȚEI

Care este articolul al V-lea din Simbolul Credinței?

„Și a înviat a treia zi, după Scripturi”.

Care a fost cea mai mare biruință a lui Hristos?

Învierea Sa din morți.

Ce a arătat mai presus de toate dumnezeirea Sa atotputernică?

Iarăși, învierea Sa.

Ce eveniment a întărit mai presus de toate biruința lui Hristos asupra Satanei?

Pogorârea Sa în Iad.

Ce este Iadul?

Împărăția întunericului celor mai de jos ale pământului unde Satana are stăpânire asupra morții. Hristos „a putut, prin moartea Sa să surpe pe cel ce are stăpânirea morții, adică pe diavolul” (Evr. II, 14).

Ce a făcut Hristos în Iad?

Prin pogorârea Sa în Iad, El a făcut pe Satana să tremure și să fugă de la fața Sa. Miliarde de suflete omenești, care se chinuiau acolo, s-au bucurat de pogorârea lui Hristos.

Ce a făcut Hristos pentru sufletele oamenilor?

Le-a propovăduit Evanghelia Sa - Vestea cea Bună - și a întărit biruința Sa asupra Satanei și asupra morții. Și pentru că mulți au primit-o, aceștia au fost mântuiți.

În ce zi s-a petrecut învierea lui Hristos?

În a treia zi după moartea Sa, întocmai cum a vestit de multe ori ucenicilor Lui. El a murit Vineri și a înviat Duminica.

Care au fost cei dintâi martori ai învierii lui Hristos?

Străjerii, care primiseră poruncă de la evrei să păzească mormântul Său.

Cui au vestit ei învierea lui Hristos?

Preoților și bătrânilor evreilor.

Cum au reacționat bătrânii și preoții la această veste?

S-au temut și s-au tulburat, i-au cumpărat pe străjeri „cu bani mulți” și le-au poruncit să meargă și să răspândească vestea că „ucenicii Lui venind noaptea, L-au furat, pe când noi dormeam” (Matei XXVIII, 13).

Care este primul dintre ucenicii lui Hristos care a aflat despre învierea Sa?

La mormântul Său îngerii au grăit femeilor galileene: „De ce căutați pe Cel viu între cei morți? Nu este aici, ci S-a sculat” (Luca XXIV, 5).

A arătat Hristos învierea Sa din morți în chip netăgăduit? Cui?

Da, El s-a arătat viu, în trup, ucenicilor și discipolilor Săi, nu o dată, ci de mai multe ori, vreme de 40 zile, așa cum este scris în Evangheliile, în Faptele Apostolilor, în Epistolele apostolilor și în Apocalipsă.

Ce a făcut Hristos în cele 40 de zile, între învierea Sa și înălțarea Sa la cer?

I-a învățat pe ucenicii Săi cele mai adânci taine ale împărăției lui Dumnezeu (Fapte I, 3).

De ce este scris că Hristos a înviat a treia zi, „după Scripturi”?

Pentru că învierea Sa a fost proorocită în Vechiul Testament (Ps. XVI, 9-10; Isaia LII). Chiar Hristos S-a asemănat pe Sine cu proorocul Iona, spunând: „Că precum a fost Iona în pântecul chitului trei zile și trei nopți, așa va fi și Fiul Omului în inima pământului trei zile și trei nopți” (Matei XII, 40). Și iarăși, după învierea Sa, le-a zis apostolilor: „Așa este scris și așa trebuie să pătimească Hristos și să învieze din morți, a treia zi” (Luca XXIV, 46).

ARTICOLUL AL VI-LEA DIN SIMBOLUL CREDINȚEI

Care este articolul al VI-lea din Simbolul Credinței?

„Și S-a înălțat la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui”

Când s-a înălțat Domnul de la pământ la cer?

În a patruzecia zi după învierea Sa.

Cum numim această zi?

Ziua înălțării.

În ce loc s-a înălțat Domnul Iisus la cer?

Pe Muntele Măslinilor.

Care au fost martorii înălțării Sale?

Toți ucenicii Săi credincioși.

De ce s-a înălțat Domnul la cer?

Deoarece și-a încheiat slujirea Sa înaintea oamenilor și a mers în locașul Său veșnic.

S-a înălțat Hristos la cer cu trupul Său omenesc?

Da, cu trupul Său omenesc, în care a înviat din morți.

De ce S-a înălțat în chip văzut înaintea multor martori?

Ca să-i încredințeze pe toți cei care credeau în El că și ei se vor înălța astfel la cer după la învierea cea de obște.

Ce înseamnă cuvintele: „Șade de-a dreapta Tatălui?”

Iisus Hristos are aceeași mărire, slavă și putere cu Tatăl. Înainte de înălțare, El i-a încredințat pe ucenicii Săi, spunându-le: „Datu-Mi-s-a toată puterea în cer și pe pământ” (Matei XXVIII, 18).

ARTICOLUL AL VII-LEA DIN SIMBOLUL CREDINȚEI

Care este articolul al VII-ia din Simbolul Credinței?

„Și iarăși va să vină cu slavă, să judece viii și morții, a cărui împărăție nu va avea sfârșit”

Ce ne învață articolul al VII -lea din simbolul credinței?

Despre a doua venire a lui Hristos, despre judecata Sa asupra celor vii și asupra celor morți și despre înfăptuirea împărăției Sale cerești veșnice.

Se va deosebi a doua venire a lui Hristos de cea dintâi?

Se va deosebi, iar ființele vor fi și ele diferite. Prima Sa venire a fost în mare smerenie, spre a sluji oamenilor și spre a Se jertfi pentru ei. A doua Sa venire va fi cu mărire și cu slavă spre judecata oamenilor, vii și morți.

Cum a înfățișat El a doua venire a Sa?

El a zis: „Când va veni Fiul Omului în slava Sa, și toți sfinții îngeri cu El, atunci va șede pe tronul slavei Sale. Și se vor aduna înaintea lui toate neamurile și îi va despărți pe unii de alții precum desparte păstorul oile de capre” (Matei XXV, 31-32). Iar după aceea îi va judeca pe cei drepti și pe cei nedrepti, după faptele lor.

Există vreo descriere a venirii Sale?

Există câteva. De pildă, Sfântul Apostol Pavel, mângâindu-i pe aceia întristați din pricina celor răposați ai lor, zice: „Pentru că însuși Domnul, întru poruncă, la glasul arhanghelului și întru trâmbița lui Dumnezeu, Se va pogori din cer și cei morți întru Hristos vor învia întâi” (I Tesaloniceni IV, 16).

Mai există vreo mărturie din ceruri despre a doua Sa venire?

Da. La înălțarea Sa, s-au arătat doi îngeri care au spus apostolilor: „De ce stați privind la cer? Acest Iisus care S-a înălțat de la voi la cer, astfel va și veni, precum L-ați văzut mergând la cer” (Fapte I, 11).

Ce ne-a mai fost descoperit despre Judecata de Apoi?

Chiar Hristos a spus că atunci când va veni a doua oară, întru slava și puterea Sa „, va răsplăti fiecăruia după faptele sale”. (Matei XVI, 27)

Ce va zice El atunci celor buni și credincioși?

„Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii” (Matei XXV, 34).

Dar ce va spune celor răi și necredincioși?

„Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și îngerilor lui!” (Matei XXV, 41).

Și ce se va întâmpla la sfârșit?

Cei drepti vor merge la viața veșnică și fericită, iar cei păcătoși la chinul veșnic.

Cum va fi a doua venire a Domnului?

Într-o clipă! „Căci, precum fulgerul iese de la răsărit și se arată până la apus, așa va fi și venirea Fiului Omului!” a zis El (Matei XXIV, 27).

Când va fi a doua Sa venire, Judecata de Apoi și sfârșitul lumii?

Nu ne-a fost descoperită vremea când vor avea loc aceste evenimente înfricoșătoare. Dumnezeu numai ne-a cerut să fim mereu pregătiți să îl întâmpinăm. „Privegheați”, a zis El, „și fiți gata, că în ceasul în care nu gândiți, Fiul omului va veni” (Matei XXIV, 44).

Cum să ne pregătim pentru această zi înfricoșătoare?

Prin gânduri, simțire și fapte drepte față de învățătura Sa, față de povețele Bisericii și față de pilda sfinților Săi.

A pomenit Hristos de vreun semn al apropierii sfârșitului?

Da. El a pomenit semnele acestea: războaie, revoluții, cutremure, revolte, foamete, ciumă, sărăcie, învățători mincinoși, trădări, creșterea urii și căderea iubirii, priveliști înfricoșătoare, semne minunate pe cer, vrajbă și tulburări între popoare și altele (vezi Matei XXIV și Luca XXI).

Suntem încredințați că Hristos va birui toate acestea?

Pe deplin. Domnul și Mântuitorul nostru va mântui multe suflete omenesti în toate aceste nenorociri, așa cum a proorocit la începutul dramei neamului omenesc. Nici unul dintre cei care cred în El și îi cheamă numele nu va pieri.

ARTICOLUL AL VIII-LEA DIN SIMBOLUL CREDINȚEI

Care este articolul al VIII-lea din Simbolul Credinței?

„Și întru Duhul Sfânt, Domnul de viață Făcătorul, care de la Tatăl porcede, Cel ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și slăvit, care a grăit prin prooroci”.

De ce Duhul Sfânt este numit Domnul?

Este numit astfel, așa cum Domnul este numit Tată și Fiul.

Este Duhul Sfânt Dumnezeu?

Cu adevărat este, Dumnezeu Adevărat din Dumnezeu Adevărat, nenăscut din Tatăl, așa cum este Fiul, ci din Tatăl purces.

Cum putem spune atunci că noi credem într-un singur Dumnezeu?

Noi, credem cu adevărat într-un singur Dumnezeu, despre care Hristos ne-a dezvăluit taina cea mai înaltă, iar aceasta este taina despre armonia absolută a celor Trei Persoane în

aceeași ființă dumnezeiască. De aceea vorbim despre întreitul Dumnezeu sau despre Treimea întru Unime, despre UNUL DUMNEZEU.

S-a descoperit Dumnezeu pe Sine însuși în Vechiul Testament ca Treime Sfântă?

Nu pe deplin. Isaia a văzut în vedenia sa serafimii cântând lui Dumnezeu pe tron: „Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul Savaot” (Isaia VI, 3). Repetarea de trei ori a cuvântului „sfânt” închipuie cele trei persoane dumnezeiești. A se vedea și Facere I, 26.

De ce nu S-a descoperit Dumnezeu pe Sine însuși în Vechiul Testament ca Treime Sfântă?

Așa cum nici omul nu-și descoperă tainele sale lăuntrice înaintea slugilor și străinilor, ci numai în fața copiilor săi, tot astfel nici Dumnezeu nu și-a descoperit taina ființei Sale oamenilor „străini” care au fost slugi și robi ai Legii, ci a păstrat această descoperire pentru copiii iubirii Sale, ai Noul Testament.

În ce măsură ne este descoperită Sfânta Treime în Noul Testament?

Numai atât cât poate omul să înțeleagă cât este încă în trup. Arhanghelul Gavriil i-a vestit Preasfintei Fecioare: „Duhul Sfânt Se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfântul care Se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema” (Luca I, 35). Astfel este numită aici Sfânta Treime: (SFÂNTUL) DUH, (SFÂNTUL) TATĂ și (SFÂNTUL) FIU.

Există și un alt exemplu?

Da. La botezul lui Iisus în râul Iordan „s-a deschis cerul și S-a coborât Duhul Sfânt peste El, în chip trupesc, ca un porumbel, și s-a făcut glas din cer: Tu ești Fiul Meu Cel iubit, întru Tine am binevoit!” (Luca III, 21-22).

Mai sunt și altele?

Sfântul Ioan Evanghelistul spune clar: „Căci trei sunt care mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvântul și Duhul Sfânt și Acești trei Una sunt” (I Ioan V, 27). Prin expresia „Cuvânt”, Sfântul Apostol Ioan numește pe Fiul, așa cum se vede și din Evanghelia Sa (I, 14).

Mai sunt și alte exemple?

Domnul Iisus a lăsat poruncă ucenicilor Săi: „Drept aceea, mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh” (Matei XXVIII, 19).

De ce este Sfântul Duh numit „de viață Făcătorul”?

Pentru că nu există viață adevărată fără Duhul Sfânt, nici în cer și nici pe pământ.

De ce numai Biserica Ortodoxă învață că Sfântul Duh „de la Tatăl purcede” și nu și de la Fiul, așa cum învață neortodocșii?

Pentru că Biserica Ortodoxă gândește logic că Dumnezeu știe despre Sine mai bine decât știu oamenii. Iar Domnul și Dumnezeul nostru Iisus Hristos, Vestitorul tuturor tainelor dumnezeiești, a descoperit ucenicilor Săi că Sfântul Duh purcede numai de la Tatăl, spunând: „Duhul Adevărului, Care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine” (Ioan XV, 26).

De ce se spune că Sfântul Duh a grăit prin prooroci?

Pentru că întocmai așa este. Sfântul Petru scrie: „nici o proorocie a Scripturii nu se tâlcuiește după socotința fiecăruia; Pentru că niciodată proorocia nu s-a făcut din voia omului, ci oamenii cei sfinți ai lui Dumnezeu au grăit, purtați fiind de Duhul Sfânt” (II Petru I, 20-21).

Nu au fost și apostolii inspirați și îndrumați de Duhul Sfânt?

Cu adevărat au fost. Dar acest fapt nu este pomenit în Simbolul Credinței, pentru că nu a fost negat niciodată de nimeni. Sunt pomeniți numai proorocii pentru că în vremurile de atunci, ereticii negau faptul că Vechiul Testament a fost scris sub insuflarea Sfântului Duh.

S-a arătat Sfântul Duh vreodată în chip văzut?

S-a arătat în chip de porumbel la Botezul lui Hristos. De asemenea, s-a arătat sub chipul „limbilor de foc” și S-a pogorât peste apostoli în ziua Cincizecimii, în a cincizecea zi după înviere.

Poate fiecare creștin să aibă în sine pe Sfântul Duh?

Da, după cuvintele mustrătoare ale lui Hristos: „Deci dacă voi, răi fiind, știți să dați fiilor voștri daruri bune, cu cât mai mult Tatăl vostru Cel din ceruri va da Duhul Sfânt celor care îl cer de la El!” (Luca XI, 13). Sfântul Apostol Pavel scrie: „Nu știți, oare, că voi sunteți templu al lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi?” (I Corinteni III, 16).

Ce daruri dobândim prin primirea Sfântului Duh?

Toate darurile bune cu puțință, cum sunt: înțelepciunea, înțelegerea, chibzuință, cunoașterea, frica lui Dumnezeu, curajul, modestia, curăția, sfințenia și altele.

Cum putem fi vrednici de Duhul Sfânt și darurile Sale?

Prin păzirea cu strășnicie a inimii și a limbii noastre; prin rugăciune și dragoste și prin Sfintele Taine.

ARTICOLUL AL IX-LEA DIN SIMBOLUL CREDINȚEI

Care este articolul al IX-lea din Simbolul Credinței?

„Întru Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească Biserică”.

Ce este Biserica?

Este o comunitate unică în istoria omenirii. Căci ea este familia lui Dumnezeu creată prin cuvântul și sângele lui Iisus Hristos și condusă și insuflată de Dumnezeu prin Sfântul Duh.

Ce a spus Hristos despre Biserica?

El a zis: „Voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui” (Matei XVI, 18).

Cine este capul Bisericii?

Hristos Cel veșnic viu, Care a spus: „Și iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului. Amin” (Matei XXVIII, 20). Și Sfântul Apostol Pavel a spus despre chipul în care Tatăl Ceresc L-a preamărit pe Fiul Său Iisus Hristos: „Și L-a dat pe El cap Bisericii (...) care este trupul Lui” (Efeseni I, 22-23).

Care este relația lui Hristos cu membrii Bisericii Sale?

Sfântul Apostol Pavel a lămurit-o clar prin cuvintele: „Iar voi sunteți trupul lui Hristos și mădularele (fiecare) în parte” (I Corinteni XII, 27).

Cine sunt membrii Bisericii?

Toți aceia, bărbați și femei, uniți prin aceeași credință și nădejde, legați prin aceeași lege dumnezeiască a iubirii, sfințiți prin aceleași Sfinte Taine, și care se află sub îndrumarea unor episcopi și preoți legiuți.

Care este deosebirea dintre Biserică și alte societăți și organizații mondiale, cu privire la membrii acestora?

Membrii Bisericii sunt și cei răposați, ceea ce nu aflăm la nici una dintre organizațiile mondiale.

În ce chip se întâmplă aceasta?

Când mădulele Bisericii mor pe pământ, se despart de trupurile lor, dar nu și de Biserică. Sufletele lor merg în Biserica Cerească. De aceea există două părți ale Bisericii: partea văzută și cea nevăzută.

Cine sunt membrii Bisericii văzute?

Toți creștinii care trăiesc în trupuri văzute și care luptă pentru dobândirea desăvârșirii creștine.

Cine sunt membrii Bisericii nevăzute?

Toți creștinii care au murit cu credința în Hristos în ultimele nouăsprezece veacuri, cuprinzând și dreptii Vechiului Testament, pe care Domnul i-a mântuit prin pogorârea Sa la Iad.

Sunt părinții, frații, surorile, copiii, rudele și prietenii noștri răposați mădule ale Bisericii nevăzute?

Firește, cu o singură condiție - să fi trăit și murit creștini.

Care Biserică este mai numeroasă, cea văzută sau cea nevăzută?

Cea nevăzută este mult mai numeroasă. Iar numărul mădulelor acesteia crește neîncetat.

Există vreo legătură între Biserica văzută și cea nevăzută?

Există. Noi o numim comuniunea sfinților.

În ce constă comuniunea sfinților?

În rugăciunile și faptele de milostenie ale mădulelor vii pentru cei răposați, pe de o parte și în rugăciunile și mijlocirea celor răposați pentru cei vii, pe de alta.

Care sunt principalele atribute ale Bisericii lui Hristos?

Biserica lui Hristos este Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească.

De ce spunem că Biserica este „una”?

Pentru că ea este un singur trup duhovnicesc cu un singur cap, Iisus Hristos, și cu un singur Sfânt Duh care sălășluiește în ea. Sfântul Apostol vorbește despre unitatea în șapte chipuri a Bisericii și spune: „Este un trup, un Duh, o nădejde, un Domn, o credință, un botez, un Dumnezeu și Tatăl tuturor” (Efeseni IV, 4-6).

Cum trebuie înțeleasă autonomia fiecărei Biserici în sânul Bisericii Ortodoxe Răsăritene?

Fiecare Biserică este autonomă în folosirea limbii poporului într-o anumită măsură în ceea ce privește organizarea externă, care se supune Dreptului Canonic. Altminteri însă, ele sunt dependente unele de altele ca mădule ale aceluiași trup unic al lui Hristos, ca ramurile aceluiași copac, care își trag seva din aceeași rădăcină și prin aceleași artere.

Care sunt Bisericile autonome de astăzi în Biserica Ortodoxă Răsăriteană?

Biserica din Constantinopol, Ierusalim, Alexandria, Antiohia, Biserica Greacă, a Ciprului, din Sinai, Sârbă, Bulgară, Rusă, Română, Georgiană, Albaneză, Poloneză, Cehă și Slovacă.

Sunt acestea egale între ele?

Sunt egale, pricină pentru care se numesc Biserici surori. Biserica Rusiei și cele din Balcani numesc încă Biserica din Constantinopol Biserica Mamă, pentru că din Constantinopol (Bizanț) au primit creștinismul.

Care este cea mai înaltă autoritate în Biserica Ortodoxă Răsăriteană?

Sinodul Ecumenic, care cuprinde reprezentanții tuturor Bisericilor autonome surori.

Care este cea mai înaltă autoritate în Bisericile locale?

Patriarhul, Mitropolitul sau Arhiepiscopul, împreună cu Sinodul episcopilor.

Se poate mântui omul în afara Bisericii?

Nu se poate mântui, pentru că Biserica este vistierul harului lui Dumnezeu, fără de care nimeni nu se poate mântui, ca o mână desprinsă de trup.

De ce se numește Biserica „sfântă”?

Pentru că ea este sfințită prin sfințenia Temeliei ei, Iisus Hristos, prin cuvintele Sale sfinte, prin faptele, prin jertfa Sa și pentru că scopul ei este să-i sfințească pe oameni. Și, în sfârșit, pentru că a dat și continuă să dea neîncetat mulțime de sfinți și mucenici.

Ce scrie în Sfânta Scriptură despre sfințenia Bisericii?

Iată un exemplu: „Hristos a iubit Biserica și S-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfințească, curățind-o cu baia apei prin cuvânt, și ca s-o înfățișeze Săși, Biserica slăvită, neavând pată sau zbârcitură, ori altceva de acest fel, ci să fie sfântă și fără de prihană” (Efeseni V, 25-27).

Păcătoșii din Biserica o întinează oare, pe aceasta, cu păcatele lor?

Păcătoșii se întinează pe ei înșiși, iar nu Biserica întinează, așa după cum nici fumul ce iese pe cos nu poate să polueze întreaga atmosferă a pământului.

Îi ajută Biserica pe păcătoși să se îndrepte?

Da, foarte mult. Aceasta este și o misiune foarte importantă a Bisericii, de a-i curăța pe păcătoși de păcatele lor și de a-i face membrii sfinți ai sfintei familii a lui Dumnezeu.

Ce face Biserica în privința păcătoșilor care resping cu încăpățănare chemarea ei la pocăință?

Pe aceștia îi taie din trupul ei ca pe niște mădulare necurate, după cuvintele lui Hristos: „iar de nu va asculta nici de Biserica, să-ți fie ție ca un păgân și vameș” (Matei XVIII, 17).

De ce se numește Biserica „sobornicească”?

Pentru că ea nu este îngrădită de spațiu, timp, rasă sau limbă. Ea este menită pentru întreaga omenire. Domnul cel înviat i-a îndrumat pe apostoli astfel: „Mergeți și învățați toate neamurile”... (Matei XXVIII, 19).

Mai există vreun alt motiv pentru care numim Biserica „sobornicească”?

Biserica se mai numește SOBORNICEASCĂ și pentru că în ea sunt cuprinse toate adevărurile și toate mijloacele necesare pentru mântuirea tuturor făpturilor din lume.

De ce se numește Biserica „apostolească”?

Pentru că în Biserică s-au păstrat în deplinătate duhul, învățătura și lucrarea apostolilor lui Hristos.

În ce chip trebuie Biserica să se supună Apostolilor?

În toate.

De ce?

Pentru că Hristos i-a ales pe apostoli și le-a dat putere să vorbească și să lucreze în numele Lui. El a spus: „Și voi mărturisiți, pentru că de la început sunteți cu Mine” (Ioan XV, 27).

Trebuie să-i ascultăm pe Apostoli așa cum îl ascultăm pe Hristos?

Trebuie, pentru că El le-a spus apostolilor: „Cine vă primește pe voi pe Mine Mă primește” (Matei X, 40). Și mai mult, El a osândit orașele care nu-i vor primi pe apostoli prin aceste cuvinte înfricoșătoare: „Adevărat grăiesc vouă, mai ușor va fi pământului Sodomei și Gomorei, în ziua judecății, decât cetății aceleia” (Matei X, 15).

Ce putere deosebită le-a dat Domnul Apostolilor Săi?

Să lege și să dezlege. „Oricâte veți lega pe pământ, vor fi legate și în cer, și oricâte veți dezlega pe pământ, vor fi dezlegate și în cer” (Matei XVIII, 18); și la fel, în legătură cu aceasta: „Cărora veți ierta păcatele, le vor fi iertate și cărora le veți ține, vor fi ținute” (Ioan XX, 23).

Ce este succesiunea apostolică?

Ierarhia legiuită, adică șirul neîntrerupt al transmiterii harului și autorității în Biserică de la Apostoli la episcopi și de la episcopi la preoți și diaconi prin hirotonie.

A păstrat vechea noastră Biserică răsăriteană, neștirbită, succesiunea apostolică?

Da.

Este pentru noi o fericire și o onoare că ne-am născut și am crescut în sânul acestei Biserici?

Într-adevăr așa este. Trebuie să mulțumim lui Dumnezeu și părinților noștri pentru aceasta.

ARTICOLUL AL X-LEA DIN SIMBOLUL CREDINȚEI

Care este articolul al X-lea din Simbolul Credinței?

„Mărturisesc un botez spre iertarea păcatelor”.

Ce este botezul?

Este lucrarea sfântă sau sfântă slujbă a începutului, prin care noi devenim membri legiuiți ai Bisericii.

Câte Sfinte Taine sunt în sfânta Biserică Ortodoxă?

Există șapte Sfinte Taine: 1. Botezul, 2. Împărtășania (Euharistia), 3. Spovedania (Pocăința), 4. Preoția, 5. Nunta sau Cununia și 6. Maslul.

De ce în Simbolul Credinței este pomenită numai Sfânta Taină a Botezului?

În primul rând pentru că, prin Sfânta Taină a Botezului noi primim har, ca fii ai lui Dumnezeu, născuți din nou, să fim creștini. Numai după aceasta ne este îngăduit să ne apropiem de celelalte Sfinte Taine, pentru înaintarea noastră duhovnicească.

Mai este vreo altă pricină?

O pricină este și aceea că în perioada în care Simbolul Credinței a fost formulat au existat dispute între părinții dreptmăritori ai Bisericii Ortodoxe și unii eretici cu privire la Sfânta Taină a Botezului; fără ca celelalte Sfinte Taine să nască neînțelegeri.

De ce spunem „un botez”?

Pentru că Sfântă Taină a Botezului se săvârșește o singură dată unei persoane și nu poate fi repetată. După cum fizic ne nastem o singură dată, tot astfel și duhovnicește ne putem naște numai o singură dată. Botezul este nașterea noastră duhovnicească.

ARTICOLUL AL XI-LEA DIN SIMBOLUL CREDINȚEI

Care este articolul al XI-lea din Simbolul Credinței?

„Aștept învierea morților.”

Ce înseamnă „învierea morților”?

Aceasta înseamnă că Dumnezeu, prin puterea Sa, va face nemuritoare nu numai sufletele, ci și trupurile noastre. Și mai înseamnă că fiecare suflet nemuritor va să fie, după faptele sale, înveșmântat în trupul său nemuritor.

Există deosebiri între trupuri?

Există. Există trupuri firești și trupuri duhovnicești (I Corinteni XV, 44).

Morții vor învia în aceleași trupuri în care au fost îngropați?

Nu, aceste trupuri sunt vremelnice. Ei vor învia în trupurile duhovnicești ce sunt nepieritoare.

În ce chip va învia Dumnezeu pe cei morți?

Prin cuvântul Său, după cum tot prin cuvântul Său a creat și lumea, tot astfel cum prin cuvântul Său a înviat o fată, pe un tânăr și pe Lazăr. Tot astfel va fi și la învierea cea de obște. „Cei morți vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și cei ce-l vor asculta, vor învia” (Ioan V, 25).

Ce se va întâmpla cu cei vii în clipa învierii morților?

Trupurile lor vor fi preschimbate „într-o clipită în trupuri duhovnicești, după faptele și caracterul lor.”

Când va avea loc învierea cea de obște?

La sfârșitul lumii, când Dumnezeu va găsi că s-a împlinit numărul celor mântuiți și aleși.

În ce stare sunt sufletele celor morți până la înviere?

Sunt într-o stare care precede fericirea sau chinurile veșnice, după faptele fiecăruia săvârșite cât timp au fost în trupurile lor pe pământ.

La care judecată este osândit sufletul la fericire și respectiv chin veșnic pentru o vreme?

La așa numita Judecată particulară.

Când are loc Judecata particulară?

Îndată după moartea persoanei.

Când este omul osândit la fericire sau chinuri veșnice?

La Judecata cea de obște, care se mai numește și înfricoșătoarea judecată.

Când va fi Judecata de Apoi?

La sfârșitul lumii, după învierea morților.

Ce deosebire este între Judecata particulară și Judecata de Apoi?

La Judecata particulară este judecat doar sufletul unei persoane, pe când la Judecata de Apoi este judecat sufletul și trupul împreună.

De ce nu se pot împărtăși sufletele dreptilor de fericirea veșnică în împărăția Cerurilor îndată după ieșirea din viața aceasta?

Pentru că ele ne așteaptă pe noi toți ceilalți, pe care nu ne-au uitat și pentru care veșnic luptă.

Mai există vreo altă pricină?

Da. Ele așteaptă să se unească cu trupurile lor înviate și cu Hristos. Mulțimea de ființe umane se va deosebi de mulțimea îngerilor în împărăția cerurilor prin aceea că cele dintâi vor fi în trupuri duhovnicești, pe când îngerii vor avea trupuri desăvârșit netrupești.

ARTICOLUL AL XII-LEA DIN SIMBOLUL CREDINȚEI

Care este articolul al XI-lea din Simbolul Credinței?

„Și viața veacului ce va să fie.”

Ce este viața veacului ce va să fie?

Este viața care va veni după moartea și învierea noastră.

Cum va fi viața dreptilor în veacul ce va să fie?

O viață dreaptă și deplină în prezența și împreună cu Dumnezeu și cu casnicii cerești ai Domnului; viața curăției de cristal și a slavei dumnezeiești, a luminii și bucuriei veșnice.

Cum a spus Hristos că vor fi dreptii în veacul ce va să fie?

El a spus: „Atunci cei drepti vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor” (Matei XIII, 43).

Se vor bucura dreptii de slavă și fericire, toți în aceeași măsură?

Deși ei toți se vor bucura de slavă și fericire, după cuvintele apostolului (II Corinteni II, 4), acestea se vor deosebi așa cum se deosebesc soarele, luna și stelele, după cum s-a spus: „Alta este strălucirea soarelui și alta strălucirea lunii și alta strălucirea stelelor. Căci stea de stea se deosebește în strălucire” (I Corinteni XV, 41).

De ce nu mântuie Dumnezeu, după multa Sa milostivire, și pe păcătoșii ce nu vor să se schimbe, pe nelegiuți și pe atei?

Pentru că aceștia nu doresc să fie mântuiți. Ei resping chemarea lui Dumnezeu, disprețuiesc crucea lui Hristos, se împotrivesc legii lui Dumnezeu, prigonesc Biserica și pe credincioși; într-un cuvânt, stau de partea Satanei, împotriva lui Dumnezeu și niciodată nu se pocăiesc: „Ei adevărului nu au crezut, și s-au bucurat de nedreptate” (II Corinteni II, 12).

Se pot pocăi păcătoșii după moarte?

Nu pot. Numai în lumea aceasta oamenii pot alege: fie să fie slujitori de bunăvoie ai lui Hristos, fie ai Satanei. După moarte, fiecare își va urma stăpânul pe care l-a ales și l-a urmat în viața aceasta. Domnul Iisus a spus despre slujitorii săi: „Unde sunt Eu, acolo va fi și slujitorul Meu” (Ioan XII, 26).

CAPITOLUL III

CELE ȘAPTE SFINTE TAINÉ

Ce numim Sfântă Taină?

Sfânta Taină este o lucrare sfântă văzută, prin care puterea mântuitoare nevăzută, care se numește har dumnezeiesc, revarsă asupra celor care o primesc daruri minunate.

Ce este harul lui Dumnezeu?

Harul lui Dumnezeu sunt acele daruri ale lui Dumnezeu pe care Dumnezeu Tatăl le dă prin Sfântul Duh și prin lucrările Fiului.

Care sunt aceste daruri?

Toate darurile bune cu puțință care sunt necesare pentru nașterea din nou, sfințirea și mântuirea noastră.

Ne mântuim noi numai prin harul lui Dumnezeu?

Da, dacă primim harul dumnezeiesc cu voie liberă prin credință, care se arată prin fapte bune.

Câte Sfinte Taine are Biserica Ortodoxă?

Are șapte Sfinte Taine: Botezul, Mirungerea, Împărtășania, Pocăința, Preoția, Căsătoria și Maslul.

Care dintre Sfintele Taine pot fi repetate și care nu?

Nu pot fi repetate: Botezul, Mirungerea și Preoția. Celelalte pot fi repetate.

1. SFÂNȚA TAINA A BOTEZULUI

Ce este Sfânta Taină a Botezului?

Aceasta este Sfânta Taină prin care persoana care se botează se curăță de toate păcatele, personale sau moștenite, și care, ca un copil nou-născut al lui Dumnezeu, intră în Biserica lui Hristos.

Care este cea mai importantă lucrare în această Sfântă Taină?

Întreita cufundare în apă în numele Sfintei Treimi: al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, cu rugăciunile corespunzătoare rostite de preoți.

După a cărui poruncă considerăm că botezul este necesar pentru fiecare membru al Bisericii?

Potrivit poruncii lui Hristos:

„Întâi, urmând propria Sa pildă;

În al doilea rând, urmând povețele pe care El le-a dat ucenicilor Săi: „Drept aceea, mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh” (Matei XXVIII, 19).

În al treilea rând, având în vedere musturarea Sa aspră: „De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu” (Ioan III, 5).

Ce semnificație are întreita cufundare și scoatere din apă a persoanei care se botează?

Întreita cufundare în apă semnifică moartea păcatelor împotriva Sfintei Treimi, iar întreita scoatere din apă înseamnă viața în Sfânta Treime.

Care sunt cele trei lucruri pe care preotul le cere de la persoana care se botează?

Lepădarea de Satana, pocăință și dreapta mărturisire de credință (Simbolul Credinței).

Cum sunt botezați copiii? Cine exprimă lepădarea, pocăința și mărturisirea de credință în numele lor?

Nasul, care este garant în acest caz.

Ce îndatoriri are nasul?

Să învețe sau să ajute copilul botezat în dobândirea tuturor adevărilor creștine și la educația acestuia.

Ce fel de cinste se acordă nasului?

Printre ortodocși, nasului i se acordă o cinste însemnată, ca unui părinte duhovnicesc.

De ce trebuie să fie botezați copiii?

În primul rând, de teama ca nu cumva copilul să moară nebotezat și să nu intre în familia creștină și astfel să se numere la Judecata de Apoi cu păgânii. În al doilea rând, pentru că apostolii au botezat copii (Fapte X, 44; I Corinteni I, 16).

În al treilea rând, Domnul Iisus a iubit foarte mult copiii. El a poruncit: „Lăsați copiii să vină la Mine” (Marcu X, 14).

Cum sunt considerați părinții care din nechibzuință lasă să le moară copiii nebotezați?

Ca ucigași ai copiilor lor.

Ce trebuie făcut în situația în care nu există preot în apropiere, iar copilul este foarte bolnav?

În aceasta situație gravă Biserica îngăduie oricărui creștin, bărbat sau femeie, să săvârșească Botezul în formula lui cea mai scurtă - adică întreita cufundare a copilului în apă, rostind cuvintele: „Se botează robul lui Dumnezeu (N) în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh; Amin.” Iar dacă copilul supraviețuiește, preotul va săvârși până la capăt slujba Botezului, și va săvârși Sfânta Taină a Mirungerii.

2. SFÂNTA TAINĂ A MIRUNGERII

Ce este Sfânta Taină a Mirungerii?

Aceasta este Sfânta Taină prin care persoana botezată primește darurile Sfântului Duh, putere, înțelepciune și alte daruri care o ajută să păstreze dreapta credință și să ducă o viață sfântă.

Cum se săvârșește această Sfântă Taină la persoanele botezate?

Preotul unge fiecare parte a trupului persoanei botezate cu Sfântul Mir, pronunțând cuvintele: „Pecetea darului Sfântului Duh. Amin”.

De unde sunt luate aceste cuvinte?

De la Sfântul Apostol Pavel, care a spus: „Iar Cel ce ne întărește pe noi împreună cu

voi, în Hristos, și ne-a uns pe noi, este Dumnezeu, Care ne-a și pecetluit pe noi și a dat arvuna Duhului, în inimile noastre” (II Corinteni I, 21-22).

De ce se unge mai întâi fruntea?

Pentru a se sfinți cugetul și pentru a cugeta la Dumnezeu și la Legea Sa.

De ce pieptul?

Pentru a se sfinți inima și pentru a-L iubi pe Dumnezeu.

De ce ochii?

Pentru a-i sfinți spre a vedea bunătatea lui Dumnezeu din fiecare făptură.

De ce urechile?

Pentru a le sfinți spre a asculta cuvintele lui Dumnezeu.

De ce obrazul?

Pentru a se sfinți și a exprima bucuria pentru tot binele ce i s-a făcut și rușinea pentru păcat.

De ce gura?

Pentru a o sfinți spre a putea slăvi pe Domnul Dumnezeu și să grăiască totdeauna adevărul și binele.

De ce mâinile?

Pentru a le sfinți spre a săvârși fapte bune și drepte înaintea lui Dumnezeu.

De ce picioarele?

Pentru a le sfinți spre a merge pe calea creștină cea dreaptă, cale care duce la împărăția lui Dumnezeu.

Cum am putea numi toate aceste lucruri pe scurt?

Sfințirea întregului om, a sufletului și a trupului, spre a fi sfânt, așa cum este Dumnezeu.

Este drept să se săvârșească Sfânta Taină a Mirungerii îndată după Botez?

Este drept, așa după cum spune Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție. Pentru că botezul cu apă înseamnă curățire, iar Mirungerea înseamnă sfințirea prin Sfântul Duh. Citiți aceste texte: I Ioan II, 20-27; II Corinteni I, 21-22; Fapte VII, 14-16. Botezul și Mirungerea nu pot fi despărțite una de cealaltă, (citiți și cartea Ieșirii XXIX, 4-7).

Preotul este acela care săvârșește Sfânta Taină a Mirungerii?

Da, însă și episcopul participă la ea.

Episcopii pregătesc și sfințesc Sfântul Mir, fără de care preotul nu poate săvârși Sfânta Taină a Mirungerii.

A existat în Vechiul Testament vreo practică care să preînchipuie Sfânta Taină a Mirungerii?

Da. Vechii împărați erau unși (I Regi X, 1; XVI, 13; Psalmii LXXIX, 20). Acum toți creștinii sunt unși, pentru că Hristos ne-a făcut pe noi „împărăție, preoți ai lui Dumnezeu și Tatăl Său” (Apocalipsa I, 6).

3. SFÂNTA TAINĂ A ÎMPĂRTĂȘANIEI

Ce este Sfânta Taină a împărtășaniei?

Împărtășania este Sfânta Taină în care creștinii evlaviosi, se împărtășesc, în chipul pâinii și a vinului, cu însuși Trupul și Sângele Domnului nostru Iisus Hristos.

Cine a așezat Sfânta Taină a împărtășaniei?

Domnul nostru Iisus Hristos, înaintea ucenicilor Săi, la Cina cea de Taină, înainte de Patimile și moartea Sa.

Cum a așezat El această Sfântă Taină?

Chipul în care Hristos a așezat această Sfântă Taină este descris în Sfânta Evanghelie: „Iar pe când mâncau ei, Iisus, luând pâine și binecuvântând, a frânt și, dând ucenicilor, a zis: Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu. Și luând paharul și mulțumind, le-a dat, zicând: Beți dintru acesta toți, că acesta este Sângele Meu, al Legii celei noi, care pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor” (Matei XXVI, 26-28).

În cadrul cărei sfinte slujbe, în biserică, se pregătește și se primește Sfânta Taină a împărtășaniei?

În cadrul celei mai însemnate slujbe bisericești, care este Sfânta Liturghie.

De ce este Sfânta Liturghie cea mai importantă dintre toate sfintele slujbe?

Pentru că ea înfățișează întreaga dramă a vieții lui Hristos, de la naștere până la înălțarea Sa la cer.

Care este cel mai însemnat moment al Sfintei Liturghii?

Sfințirea pâinii și a vinului săvârșită de episcop sau preot.

De ce se săvârșește această Sfântă Taină neîncetat în Biserică?

Pentru că Hristos a dat poruncă: „Aceasta să faceți spre pomenirea Mea” (Luca XXII, 19).

De ce este de necesar să ne împărtășim?

Pentru că de aceasta depinde viața noastră veșnică. Hristos a spus: „Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu are viață veșnică, și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi” (Ioan VI, 54).

Care sunt urmările neprimirii împărtășaniei?

În acest caz suntem în primejdie de moarte, căci Domnul a spus foarte limpede: „dacă nu veți mânca Trupul Fiului Omului și nu veți bea Sângele Lui, nu veți avea viață în voi” (Ioan VI, 53).

Cum trebuie să ne pregătim pentru primirea Sfintei Taine a împărtășaniei?

Prin post și rugăciune, prin mărturisirea păcatelor noastre și iertarea acelor care ne-au greșit.

Ce primim prin Sfânta Taină a împărtășaniei?

Primim pe însuși Hristos și astfel, uniți cu El, avem viață veșnică, după cuvintele Lui: „Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu rămâne întru Mine și Eu întru el” (Ioan VI, 56) „cel ce mă mănâncă pe Mine va trăi prin Mine” (Ioan VI, 57).

Poate fi Sfânta Taină a împărtășaniei înfățișată mai limpede printr-o comparație?

Copiii iau de la mamele lor lapte, care este chiar trupul și sângele mamei, iar cu această hrană trupul crește. Asemenea și noi prin Sfânta împărtășanie, luăm Trupul și Sângele lui Hristos și, cu această hrană, sufletele noastre cresc și se desăvârșesc.

Ce am mai putea spune despre această hrană a sufletelor noastre?

Trupurile noastre sunt din pământ, pentru că se hrănesc cu hrană pământească, dar sufletele noastre sunt de esență cerească, pentru aceea trebuie să se hrănească cu hrană cerească. Și Hristos a spus despre Sine: „Aceasta este pâinea care s-a pogorât din cer” (Ioan VI, 58).

De câte ori ar trebui să ne împărtășim?

De cel puțin patru ori pe an (în cele patru posturi), dar este recomandat să ne împărtășim cât mai des, după pregătirea celui care se împărtășește. Deosebit de importantă este împărtășania la vreme de boală.

Ce rugăciune trebuie să spunem înainte de a primi Sfânta Taină a împărtășaniei?

„Cred, Doamne, și mărturisesc că Tu ești cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu, Care ai venit în lume să mântuiești pe cei păcătoși, dintre care cel dintâi sunt eu. Încă cred că acesta este însuși Preacurat Trupul Tău și acesta este însuși Scump Sângele Tău. Deci mă rog Ție: Miluiește-mă și-mi iartă greșelile mele cele de voie și cele fără de voie, cele cu cuvântul sau cu fapta, cele cu știință și cu neștiință. Și mă învrednicește, fără de osândă, să mă împărtășesc cu Preacuratele Tale Taine, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci. Amin.”

4. SFÂNTA TAINĂ A POCĂINȚEI (A SPOVEDANIEI)

Ce este Sfânta Taină a Pocăinței (a Spovedaniei)?

Pocăința este Sfânta Taină prin care ne sunt iertate păcatele, dacă le mărturisim, și prin care dobândim împăcare cu Dumnezeu.

Ce păcate sunt iertate prin aceasta Sfântă Taină și ce păcate nu sunt iertate?

Ne sunt iertate toate păcatele pe care le-am săvârșit după Botez, pe care le-am mărturisit preotului și pentru care ne-am pocăit.

Totuși, păcatul strămoșesc nu poate fi iertat numai prin pocăință, fără Botez. De asemenea, unele păcate de moarte nu pot fi iertate „nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie” după cuvintele lui Hristos (Matei XII, 32).

Ce este de trebuință pentru această Sfântă Taină?

Mărturisirea păcatelor înaintea preotului, după care preotul citește rugăciunile și, în numele Sfintei Treimi, dă dezlegare persoanei care se pocăiește.

Cum putem ști că păcatele persoanei care se pocăiește sunt iertate?

Știm aceasta din Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție. Hristos a iertat păcatele celor ce s-au pocăit, la fel au făcut și apostolii. Din Sfânta Tradiție cunoaștem multe exemple de păcătoși, care s-au pocăit pentru păcatele lor, și-au îndreptat viața și au devenit sfinți.

Cine a dat episcopilor și preoților puterea de a ierta păcatele?

Însuși Domnul Iisus Hristos, care le-a spus apostolilor: „Luați Duh Sfânt! Căroră veți ierta păcatele, le vor fi iertate și căroră le veți ține, vor fi ținute” (Ioan XX, 22-23).

Dacă cineva care a greșit a primit iertare din partea persoanei față de care a greșit, mai este nevoie atunci ca acesta să meargă la preot pentru a se spovedi?

Este recomandabil să ne spovedim, căci fiecare păcat pe care l-am săvârșit înaintea oamenilor, l-am săvârșit și înaintea lui Dumnezeu. Nu există păcat care să nu atingă și pe Dumnezeu. De aceea este nevoie să mergem întotdeauna la preotul lui Dumnezeu pentru spovedanie și iertare.

Cu ce dispoziție sufletească trebuie să mergem la preot pentru mărturisire?

Cu pocăință sinceră și inimă înfrântă, având simțământul iertării tuturor celor care ne-au greșit și cu hotărârea să dăm ascultare preotului căruia ne spovedim, în cazul în care ne dă canon.

Ce fel de canon (epitimie) ne poate da preotul?

Epitimiile pot fi diferite, după gravitatea păcatelor noastre, de pildă: să postim, să ne rugăm, să despăgubim pe acela pe care l-am păgubit, să facem fapte de milostenie, sau chiar să fim opriți de la primirea Sfintei Taine a împărtășaniei pentru o anumită vreme.

Cât de des trebuie să ne spovedim?

Cu cât mai des, cu atât mai bine. Trebuie să ne mărturisim păcatele înainte de a primi Sfânta Taină a Împărtășaniei. Este absolut necesar să ne spovedim la vreme de boală, căci nu știm vremea morții noastre. Pentru aceea trebuie să fim pregătiți, pe deplin pregătiți să ne alăturăm familiei cerești a lui Dumnezeu, ca fii ai lui Dumnezeu plini de pocăință, sloboziți de păcate și binecuvântați.

5. SFÂNTA TAINĂ A PREOȚIEI

Ce este Sfânta Taină a Preoției?

Preoția este Sfânta Taină prin care Sfântul Duh, prin punerea mâinilor episcopului, împărtășește celui hirotonit ca episcop sau preot harul și dreptul de a săvârși celelalte Sfinte Taine și de a călăuzi viața în credință a oamenilor.

Câte trepte are Preoția?

Preoția are trei trepte: episcop, preot și diacon.

Ce deosebiri sunt între aceste trei trepte ale preoției?

Episcopul poate săvârși toate cele șapte Sfinte Taine, *preotul* pe toate, în afară de taina preoției, iar *diaconul* îi ajută pe episcop și pe preot, însă singur nu poate săvârși nici una din Sfintele Taine.

Care sunt treptele clerului inferior în Biserica Ortodoxă?

Citeții, ipodiaconii și diaconițele.

Cine îl hirotonește pe episcop?

Doi sau mai mulți episcopi.

Cine îl hirotonește pe preot?

Episcopul.

Ai căror urmași sunt episcopii?

Episcopii sunt urmașii apostolilor.

Cine a așezat ierarhia în Biserică?

Însuși Domnul Hristos, ca primul Arhiereu (Evrei V, 4-6). El, ca izvor al întregii puteri și al drepturilor în Biserica Sa, a dat apostolilor puterea de a învăța, tămădui și ierta păcatele.

Ce reprezintă atunci integritatea ierarhiei?

În primul rând, Hristos, ca veșnic Arhiereu și Cap al Bisericii, apoi de la El Apostolii, din Apostoli episcopii și din episcopi, preoții și diaconii.

De ce este necesară punerea mâinilor în această Sfântă Taină?

Pentru că primii care au săvârșit mai întâi această Sfântă Taină astfel au fost apostolii (I Timotei IV, 14; V, 22). Prin punerea mâinilor în această Sfântă Taină se dă celui hirotonit putere duhovnicească și astfel se realizează o legătură legiuită între puterea bisericească și slujirea sfântă.

Poate exista o comunitate bisericească, care să nu recunoască și să nu se supună unui episcop?

Nu poate exista o astfel de comunitate bisericească, căci atunci aceasta este despărțită de trupul Bisericii Ortodoxe Sobornicești și se lipsește pe sine de harul dumnezeiesc.

De ce îl numim pe preot „Părinte”?

Pentru că, prin preoți, în Sfânta Taină a Botezului, am renăscut ca fii ai lui Dumnezeu; prin preoți, în Sfânta Taină a Împărtășaniei, primim hrană cerească (Trupul și Sângele lui Hristos); în Sfânta Taină a Pocăinței, prin ei primim iertare de păcate, iar în celelalte Sfinte Taine, primim darurile deosebite ale Sfântului Duh. Pe lângă aceasta, preoții se roagă neîncetat pentru noi, ne învață, ne povățuiesc, ne mustră și ne călăuzesc. Mai întâi de toate, ei ne sunt adevărați părinți duhovnicești. Fiecare dintre ei trebuie să fie vrednic de acest nume și de această mare slujire ce le-a fost încredințată.

6. SFÂNTA TAINĂ A NUNȚII

Ce este Sfânta Taină a Nunții?

Nunta sau Cununia este Sfânta Taină prin care Duhul Sfânt unește într-o ființă pe femeia și bărbatul creștini, care înaintea preotului declară cu hotărâre că toată viața se vor iubi și vor fi credincioși unul altuia și care primesc binecuvântare spre nașterea și educarea copiilor.

Cum a binecuvântat Dumnezeu prima familie?

Domnul Dumnezeu a binecuvântat în Rai pe strămoșii noștri Adam și Eva și le-a spus: „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul” (Facerea I, 28).

Cum este această unire dintre bărbat și femeie în căsnicie?

Este legătura cea mai strânsă dintre toate legăturile omenești, căci spus este: „De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va uni cu femeia sa și vor fi amândoi un trup” (Facerea II, 24).

A întărit Domnul Hristos această lege veche a căsătoriei?

Da. El a repetat aceleași cuvinte din Vechiul Testament și, vorbind împotriva ruperii căsătoriei, a adăugat: „Ce a împreunat Dumnezeu omul să nu despartă” (Matei XIX, 6).

A sfințit Domnul Hristos căsătoria?

Hristos a sfințit căsătoria prin prezența Sa la nunta din Cana Galileii și prin prefacerea apei în vin la această nuntă (Ioan II).

A dat El prin aceasta un sens mai adânc căsătoriei?

Da, așa cum apa s-a preschimbat în vin, tot astfel, prin prezența Sa, iubirea trupească dintre doi oameni se prefăce în iubire duhovnicească.

A adus Noul Testament vreo schimbare cu privire la nașterea de copii?

Nașterea de copii în vremea de dinainte de creștinism avea ca scop „umplerea pământului”, pe când căsătoria creștină are ca scop umplerea Bisericii lui Hristos pe pământ și în cer, în concluzie - umplerea Raiului.

Are căsătoria creștină un sens simbolic mai adânc?

Are. Sfântul Apostol Pavel compară legătura căsătoriei dintre bărbat și femeie cu unirea dintre Hristos și Biserica Sa: „Bărbatul este capul femeii așa cum Hristos este Capul Bisericii”. La fel cum bărbatul și femeia devin una în căsnicie, la fel sunt una și nedespărțiți Hristos și Biserica Sa.

7. SFÂNTA TAINĂ A MASLULUI

Ce este Sfânta Taină a Maslului?

Maslul este Sfânta Taină în care, prin rugăciunile preoților și ungerea bolnavului cu untdelemn sfințit, se împărtășește harul lui Dumnezeu spre tămăduirea celui bolnav.

Ce înseamnă aici boală?

Îmbolnăvirea sufletului sau a trupului.

Cum lucrează harul lui Dumnezeu în această Sfântă Taină?

Harul tămăduiește trupul de slăbiciuni și curăță sufletul de păcate.

De când se săvârșește această Sfântă Taină în Biserică?

Din vremea lui Hristos. După porunca lui Hristos, apostolii au mers să propovăduiască Evanghelia și, printre alți oameni, „ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi și-i vindecau” (Marcu VI, 13).

Cum s-a transmis săvârșirea acestei Sfinte Taine la episcopi și preoți?

Prin porunca apostolilor. Sfântul Apostol Iacob scrie foarte limpede: „Este cineva bolnav între voi? Să cheme preoții Bisericii și să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn, în numele Domnului. și rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav și Domnul îl va ridica, și de va fi făcut păcate se vor ierta lui” (Iacob V, 14-15).

Sfânta Taină a Maslului se săvârșește numai pentru cei grav bolnavi sau muribunzi?

Nu, această minunată Sfântă Taină se săvârșește și acelor care sunt ușor bolnavi.

ÎNVĂȚĂTURA
BISERICII ORTODOXE RĂSĂRITENE
DESPRE SFINTELE TAINE

Schița celor șapte Taine care cuprind și sfințesc toată făptura omenească:

Biserica spune:	Lumea spune:
1. <i>Botezul</i> : curățirea oamenilor de toate păcatele (prin cufundare în apă), care corespunde învățaturii omenești despre curăție.	Apă
2. <i>Mirungerea</i> : primirea de putere, luminare prin Duhul Sfânt, care corespunde căutărilor omenești în direcția educației și instruirii.	Cunoaștere
3. <i>Împărtășania</i> : Hrănirea sufletului cu pâinea și vinul, care corespunde nevoilor trupești de hrană.	Hrană
4. <i>Nunta</i> : Dăruire de sine - împreună lucrare, care corespunde ajutorului din partea societății și înmulțirii oamenilor.	Binefacere
5. <i>Pocăința</i> : Osândire de sine, curățirea păcatelor personale cu lacrimi, care corespunde învățaturii omenești despre dreptate.	Dreptate
6. <i>Maslul</i> : Tămăduirea sufletului, care corespunde vindecării medicale; Spitalul	Sănătate
7. <i>Hirotonia</i> : Călăuzire – îndrumare către Dumnezeu, care corespunde nevoii de rânduială, prin autoritate și prin slujba în viața publică.	Organizare

CAPITOLUL IV

LEGEA DUMNEZEIASCĂ A VECHIULUI TESTAMENT

Există trei legi Dumnezeiești:

- Cea mai veche,
- Cea Veche și
- Cea nouă sau cea din urmă.

Legea cea mai veche nu a fost scrisă. Ea a fost pecetluită în inima și în mintea oamenilor, după cum spune și Sfântul Apostol Pavel despre păgâni că deși: „nu au lege, din fire fac ale legii; aceștia, neavând lege, își sunt loruși lege”; prin urmare „fapta legii este scrisă în inimile lor, prin mărturia conștiinței lor” (Romani I, 19-20; II, 14-15).

Această lege nescrisă, cea mai veche, este comună tuturor urmașilor lui Adam. Ea este, de asemenea, transmisă prin viu grai din generație în generație prin strămoși și păstrată ca Sfântă Tradiție de-a lungul multor veacuri.

Dar prin lucrarea neîncetată a Satanei și din pricina firii omenești căzute, această lege naturală și fundamentală s-a pierdut din inimile oamenilor. Din această pricină Dumnezeu, prin Moise, cu aproximativ cincisprezece veacuri înainte de Hristos, a dat lege scrisă. Această lege scrisă se numește Legea Dumnezeiască a Vechiului Testament.

Nici una dintre aceste două legi nu a putut mântui neamul omenesc de trei rele fundamentale: Satana, păcatul și moartea. Ele au fost doar legi pregătitoare pentru noua sau cea din urmă lege dumnezeiască. Iar această lege nouă și cea din urmă este dată prin Domnul nostru Iisus Hristos.

Ce este legea Dumnezeiască a Vechiului Testament?

Aceasta este legea pe care Dumnezeu a dat-o prin Moise pe muntele Sinai și a fost, scrisă pe două table din piatră. Ea care cuprinde cele zece porunci.

1. Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău; să nu ai alți dumnezei afară de Mine.
2. Să nu-ți faci chip cioplit și nici un fel de asemănare a nici unui lucru din câte sunt în cer, sus, și din câte sunt în apele de sub pământ! Să nu te închini lor, nici să le slujești.
3. Să nu iei numele Domnului Dumnezeuului tău în desert.
4. Adu-ți aminte de ziua odihnei, ca să o sfințești; lucrează șase zile și-ți fă în acelea toate treburile tale, iar ziua a șaptea este odihna Domnului Dumnezeuului tău.
5. Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți fie bine și să trăiești ani mulți pe pământ.
6. Să nu ucizi!
7. Să nu fii desfrânat!
8. Să nu furi!
9. Să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău!
10. Să nu dorești casa aproapelui tău; să nu râvnești la femeia aproapelui tău, nici la sluga lui, nici la slujnica lui, nici la boul lui, nici la asinul lui, și la nimic din câte are aproapele tău!

Cum erau așezate aceste zece porunci pe două table?

Pe prima tablă de piatră au fost scrise primele patru porunci, care orânduiesc relația noastră cu Dumnezeu; iar pe a doua tablă au fost scrise șase porunci, care orânduiesc relația noastră cu oamenii.

ÎNTÂIA PORUNCĂ DUMNEZEIASCĂ

Ce ne cere întâia poruncă dumnezeiască?

Să credem într-un singur Dumnezeu, Care este singurul Dumnezeu adevărat și să îndepărtăm credința în mai mulți dumnezei ca pe un păcat și ca pe o înșelare.

Nu era firesc pentru oamenii de atunci să creadă într-un singur Dumnezeu, așa cum este astăzi pentru noi?

La început a fost firesc, dar prin înmulțirea păcatelor și fărâdelegilor omenești, conștiința oamenilor s-a întunecat și aceștia și-au închipuit mulți dumnezei după patimile lor și sub insuflarea Satanei.

Cum păcătuim împotriva credinței într-un singur Dumnezeu?

1. Prin venerarea așa-zișilor oameni mari în locul adorării lui Dumnezeu¹;
2. Prin venerarea lucrurilor în locul adorării lui Dumnezeu, fie creația lui Dumnezeu fie creațiile oamenilor²;
3. Îngăduind să ne intre în inimă îndoiala cu privire la existența lui Dumnezeu³;
4. Prin învățăturile despre Dumnezeu care se deosebesc de credința părinților noștri⁴;
5. Prin despărțirea de Biserica Sobornicească⁵;

Ne oprește această poruncă să cinstim pe Fecioara Maria, pe îngeri și pe sfinți?

Nu ne oprește, căci pe aceștia nu îi venerăm ca pe Dumnezeu, ci îi cinstim ca pe mădularele cele mai vrednice ale familiei dumnezeiești.

De ce, atunci, ne rugăm sfinților?

Pentru că este spus că Dumnezeu împlinește cererea celor care îl iubesc. Sfinții sunt cei mai mari iubitori ai lui Dumnezeu. Dumnezeu ne ajută prin mijlocirea lor, iar aceasta o cunoaștem din experiență.

A DOUA PORUNCĂ DUMNEZEIASCĂ

Ce ne cere a doua poruncă dumnezeiască?

Să nu venerăm pe nimeni fără numai pe Unul Dumnezeu. Precum am spus mai înainte, suntem opriți de la adorarea oricărei creații a lui Dumnezeu sau a oamenilor ca pe Dumnezeu. Dumnezeu se află mai presus de toate creaturile Sale și ale oamenilor.

De ce atunci cinstim icoanele?

Noi cinstim icoanele ca pe reprezentări binecuvântate ale Unicului Dumnezeului celui Viu, ale îngerilor Săi, ale sfinților și mucenicilor, care sunt prieteni și mijlocitori pentru noi.

Când ne rugăm înaintea icoanei, cui ne rugăm?

Sfântului viu din ceruri, al cărui chip este zugrăvit pe icoană, iar prin mijlocirea sfântului, lui Dumnezeu cel Unul⁶.

¹ Așa cum vechii romani îi venerau pe împărații lor.

² Venerarea soarelui, a stelelor și a naturii în general.

³ Este vorba despre scepticism.

⁴ Erezie.

⁵ Schismă.

⁶ Despre cultul sfințelor icoane vezi lucrarea Sfântul Teodor Studitul, *Iisus Hristos, Prototip al icoanei Sale*, Editura Deisis, Alba Iulia, 1994 și Leonid Uspensky, *Teologia icoanei*, Editura Anastasia, București, 1994 sau edițiile electronice din colecția Apologeticum, la <http://apologeticum.net>

Când sărutăm icoana, ce sărutăm?

Buzele noastre sărută chipul sfântului, iar prin gândurile și inima noastră sărutăm pe sfânt ca pe o persoană adevărată și vie în Biserica Cerească.

Cine aduce critici Bisericii Ortodoxe pentru cinstirea pe care o dă și pentru rugăciunile pe care le înalță sfinților?

Exclusiv protestanții, care nu au avut experiența duhovnicească a comuniunii cu sfinții, și care nu înțeleg că principala lucrare a lui Hristos este să facă din oameni credincioși și renașcuți familia lui Dumnezeu în cele mai strânse relații și prin întovărășirea copiilor lui Dumnezeu în cer și pe pământ.

Cum mai putem păcătui împotriva credinței într-un singur Dumnezeu?

Când ne purtăm astfel încât stomacul ne devine Dumnezeu prin mâncare și băutură peste măsură (Filipeni III, 19), sau banii, sau averea (Coloseni III, 5), propria noastră persoană, statul, națiunea sau civilizația s.a.

A TREIA PORUNCĂ DUMNEZEIASCĂ

Ce ne cere a treia poruncă dumnezeiască?

Să nu luăm numele lui Dumnezeu în desert și în discuțiile noastre necuviincioase.

Ce suntem cu desăvârșire opriți a face prin această poruncă?

Nu ne este îngăduit:

Să ne folosim de cuvinte necuviincioase atunci când vorbim despre Dumnezeu.

Să ne folosim de numele lui Dumnezeu când întărim povestiri neînsemnate sau chiar minciuni.

Să rostim cuvinte obscene și triviale și să înjurăm.

Să ne încălcăm făgăduința făcută lui Dumnezeu cu jurământ.

Cum trebuie să pomenim numele lui Dumnezeu?

Rar, numai în rugăciuni și întotdeauna cu mare cinstire, căci este numele cel mai sfânt, care face demonii să tremure, prin care se binecuvântează ființele și lucrurile, se tămăduiesc boli și se sfințește gura care îl rostește.

A PATRA PORUNCĂ DUMNEZEIASCĂ

Ce ne cere a patra poruncă dumnezeiască?

Ne cere să cinstim ziua lui Dumnezeu (duminica), ca zi de odihnă.

Ce înseamnă cuvântul „sâmbătă” în limba originală a Sfintei Scripturi?

Înseamnă „ziua odihnei”, căci în șase zile⁷ a creat Dumnezeu cerul și pământul, iar în a șaptea zi S-a odihnit.

De ce prăznuim ca zi de odihnă duminica?

Pentru că Domnul nostru Iisus Hristos a înviat din morți Duminica, pe când sâmbătă s-a pogorât la iad, propovăduind morților Evanghelia și mântuindu-i.

⁷ „Si aceasta una să nu vă rămână ascunsă, iubiților, că o singură zi, înaintea Domnului, este ca o mie de ani și o mie de ani ca o zi” (II Petru 3, 8; Ps. 90, 4).

Care a fost ziua de odihnă pentru Hristos?

Duminica, atunci când a biruit pe cel din urmă vrăjmaș al Său - și anume moartea. În Vinerea Mare a biruit păcatele noastre, sâmbătă a învins împărăția lui Satan în iad, iar Duminica a biruit moartea prin învierea Sa. Astfel, cu slavă s-a săvârșit lucrarea mântuirii oamenilor. Și numai atunci El s-a odihnit. Din această pricină Duminica este ziua Lui de odihnă și a noastră.

Cum trebuie să prăznuim Duminica ca zi sfântă?

Cu bucurie, pentru biruința lui Hristos asupra morții;
Prin înfrânarea de la treburile de zi cu zi;
Prin rugăciune acasă și la biserică;
Prin citirea Sfintei Scripturi și a altor cărți duhovnicești;
Prin cugetarea la faptele noastre și la cele șase zile care au trecut;
Prin vizitarea bolnavilor și prin fapte de milostenie;
Prin odihnă și slăvirea launtrică a lui Dumnezeu, a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, a îngerilor și a sfinților.

A CINCEA PORUNCĂ DUMNEZEIASCĂ

Ce ne cere a cincea poruncă dumnezeiască?

Să cinstim pe tatăl și mama noastră.

Cum trebuie să-i cinstim pe părinți?

Trebuie să îi prețuim, să le ascultăm sfaturile, să acordăm atenție experienței lor, să le mulțumim și să-i iubim așa cum și ei ne iubesc pe noi; să-i ajutăm la bătrânețe, iar după moartea lor să-i pomenim în rugăciune și să facem fapte de milostenie spre a lor pomenire.

De ce este atât de important să ne respectăm părinții?

În primul rând, din motive foarte clare: prin ei Dumnezeu ne-a dat viață și ființă; prin jertfirea de sine, prin grijile, prin truda și jertfele lor neprețuite, ei ne-au crescut și educat.

În al doilea rând, pentru că părinții noștri, ca un trup, simbolizează pe Dumnezeu Tatăl, așa cum noi simbolizăm pe Dumnezeu Fiul. Aceleași sunt și legăturile noastre cu părinții noștri, care sunt simbolul relației noastre cu Dumnezeu, Sfânta Treime în Unime.

În al treilea rând, după cum noi îi respectăm sau nu pe părinții noștri, tot așa și copiii noștri ne vor respecta sau nu pe noi, după cum ne arată experiența neamului omenesc.

Care este pedeapsa pentru călcarea acestei porunci?

Foarte grea. În Vechiul Testament, Dumnezeu a dat poruncă ca „cel ce va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa, acela să fie omorât” (Ieșirea XXI, 17). Noe a blestemat pe urmașii lui Ham, pentru că acesta a batjocorit goliciunea tatălui său. Absalom, de asemenea, a fost pedepsit cu moarte înfricoșătoare, pentru că s-a ridicat împotriva tatălui său, împăratul David. (II Regi XVIII, 9)

Există în Sfânta Scriptură pilde care arată că copiii care ascultă de părinții lor sunt binecuvântați?

Foarte multe. Minunată este pilda fiilor și nepoților lui Rahav, care au ascultat porunca părinților lor de a nu bea vin, și pentru care Dumnezeu i-a binecuvântat (Ieremia XXXV, 6-19).

A cinstit Domnul Iisus această poruncă?

A cinstit-o și prin fapte și prin cuvinte (Matei XV, 3-7; Luca II, 51; Ioan XIX, 26).

În ce alt chip ne mai este de folosință cinstirea părinților?

Prin cinstirea părinților noi învățăm și ne pregătim pentru respectarea autorităților, fie duhovnicești, fie lumești.

A ȘASEA PORUNCĂ DUMNEZEIASCĂ

De la ce ne oprește a șasea poruncă dumnezeiască?

A șasea poruncă ne oprește să ucidem pe aproapele nostru din pizmă sau din ură, pentru vreun folos, sau din răzbunare.

De ce este oprită uciderea aproapelui nostru?

Dumnezeu a creat pe om după chipul Său și i-a dăruit viața. Așadar, prin uciderea omului ne ridicăm împotriva asemănării lui cu Dumnezeu și împotriva celor ale lui Dumnezeu. Ceea ce nu putem da, nu avem dreptul să luăm.

Cum trebuie să privim sinuciderea?

Întocmai ca și uciderea. Viața noastră nu ne aparține, ci este a lui Dumnezeu.

Cum trebuie să considerăm uciderea în vreme de război?

Există felurite tipuri de războaie. În Vechiul Testament se vorbește adesea despre „războiul lui Dumnezeu”. Prin aceasta se înțelege războiul dus pentru dreptate împotriva grozăviei nedreptății. Într-un astfel de război uciderea este îndreptățită și este considerat un câștig să pieri (Exodul XIV, 13-14; XXXI, 6-8; II Cronicii XX, 15).

Există feluri diferite de ucigași în vreme de pace?

Există ucigași ai trupului și ucigași ai sufletului. Ucigașii sufletului sunt aceia care omoară sufletele oamenilor stricându-le și despărțindu-le de Dumnezeu, fiind ei înșiși răi și păgâni.

De ce sunt interzise duelurile?

Pentru că cei care iau parte la duel nu respectă nici legile bisericești, nici pe cele ale statului. În dueluri cel nevinovat poate să fie ucis, iar vinovatul cruțat.

Cum să înțelegem aprobarea biblică a duelului dintre David și Goliat?

Acesta nu a fost un duel pricinuit de neînțelegerile personale dintre David și Goliat, ci o luptă dintre oastea Dumnezeului adevărat și oastea vrăjmașilor lui Dumnezeu, a idolatriilor. David a mers împotriva apărătorilor păgânătății, și prin insuflarea și prin puterea lui Dumnezeu a biruit.

Lupta aceasta ne este pildă minunată despre călăuzirea și despre puterea lui Dumnezeu, și nu se aseamănă cu duelurile obișnuite.

Care este cel mai vechi și cel mai mare ucigaș din lume?

Diavolul, despre care Hristos a spus: „El, de la început a fost ucigaș de oameni...” (Ioan VIII, 44). Dacă nu ar fi oprit de Dumnezeu ar pierde omenirea toată.

Ceilalți ucigași de oameni sunt arme și unelte ale diavolului.

Din care pricini dorește diavolul să piardă întregul neam omenesc?

Din ură și răutate, căci el știe că oamenilor li s-a rânduit să moștenească împărăția Cerurilor pe care nebunește el a pierdut-o. Din această pricină diavolul se numește *urător de oameni*.

Din care pricini Dumnezeu apără și păzește viața omenească?

Din iubire față de oameni. De aceea Dumnezeu se numește *Iubitor de oameni*.

A ȘAPTEA PORUNCĂ DUMNEZEIASCĂ

Ce oprește a șaptea poruncă dumnezeiască?

Ne oprește de la relații sexuale nelegiuite, cum ar fi: adulterul, relații sexuale înainte de căsătorie și alte feluri de „înclinații necurate”, care „au schimbat fireasca rânduială a trupului cu cea împotriva firii”, după cum spune Sfântul Apostol Pavel (Romani 1, 26).

Care este scopul acestei porunci dumnezeiești?

Să ocrotească sfințenia, curăția, fericirea și scopul vieții conjugale.

Care este pricina călcării acestei porunci?

Înainte de toate, cursele întinse de Satana, care este vrăjmașul curăției și al sfințeniei și care urăște înmulțirea neamului omenesc și creșterea familiei duhovnicești a lui Dumnezeu, adică a Bisericii.

Apoi, neștiința bărbaților și a femeilor, care își privesc trupurile cu patimă, uitând de suflet și știu puține despre ei ca ființe spirituale și copii ai lui Dumnezeu. Această neștiință este consecința proastei educații și a întrecerii în imoralitate a societății.

Cu ce păcat este asemănat adulterul în Biblie?

De-a lungul întregii cărți a Vechiului Testament, idolatria este numită adulter, desfrâu. Iar idolatria este considerată cel mai mare păcat împotriva lui Dumnezeu.

Care sunt roadele desfrânării?

Vătămarea trupului și a sufletului, înșelarea de sine, boli îngrozitoare, neliniște sufletească, nervozitate, nefericire, copii invalizi și bolnavi, deznădejde și, în sfârșit, nebunie.

A OPTA PORUNCĂ DUMNEZEIASCĂ

De la ce ne oprește cea de-a opta poruncă dumnezeiască?

Ne oprește să furăm. Persoana care fură se numește *hoț*. Nouă ne este oprit să fim hoți.

Ce înseamnă furt?

Luarea pe ascuns a lucrurilor care aparțin aproapelui sau societății;
Jefuire la drumul mare, prin violență, a averii cuiva;
Înșelarea săracilor și a celor naivi la cumpărare sau la vânzare;
Fuga de îndatoririle slujbei publice și muncă mai puțină decât se cere de la noi și decât suntem plătiți;
Viața din înșelătorie, falsificare și amăgire.

Ce așteaptă Dumnezeu de la noi să facem în chip pozitiv cu privire la această poruncă?

Să respectăm bunurile fiecăruia, să fim cinstiți și dreți în munca noastră: să trăim din munca proprie și să ajutăm pe semenii noștri, care sunt mai puțin fericiți, să fim fideli și harnici în slujbele publice și, eventual, să muncim mai mult decât se cere de la noi.

A NOUA PORUNCĂ DUMNEZEIASCĂ

De la ce ne oprește a noua poruncă dumnezeiască?

Ne oprește să spunem minciuni despre semenii noștri, fie în taină, fie public, sau la judecată.

Care este cea mai primejdioasă minciună?

Mărturia strâmbă împotriva unui om la judecată, atunci când jurăm fals în numele lui Dumnezeu.

Care sunt urmările unei mărturii mincinoase?

Paguba materială și morală a persoanei care este învinuită pe nedrept, dar paguba mai mare este a celui care dă mărturie falsă. Căci, spunând minciuni, propriul suflet i se întunecă, se otrăvește și se distruge.

Este cu putință ca un martor fals să nu fie descoperit și să rămână nepedepsit?

Nu, zălog pentru aceasta ne este însuși Dumnezeu, Care spune: „Căci nimic nu este acoperit care să nu iasă la iveală și nimic ascuns care să nu ajungă cunoscut” (Matei X, 26).

Ce exemplu clasic avem în istoria creștinismului despre un adevăr care a fost descoperit?

Atunci când străjerii de la mormântul lui Hristos au venit la preoți, la bătrâni și la căpetenii și le-au vestit învierea lui Hristos, aceștia „au dat bani mulți ostașilor, zicând: Spuneți că ucenicii Lui, venind noaptea, L-au furat, pe când noi dormeam” (Matei XXVIII, 11-15).

Dar această minciună nu a reușit să ascundă faptul învierii lui Hristos, ci a acoperit de rușine veșnică pe înșelători.

În ce chip i-au avertizat apostolii pe creștini cu privire la rostirea de neadevăruri?

Ca principali luptători pentru Adevărul întrupat, apostolii au vorbit foarte aspru împotriva minciunii. Astfel scrie Sfântul Apostol Iacov: „Dacă cineva crede că e cucernic, dar nu își ține limba în frâu, ci își amăgește inima, cucernicia acestuia este zadarnică” (Iacov I, 26). Citește ce spune și Sfântul Apostol Petru (I Petru III, 10).

De unde izvorăsc toate înșelăciunile și minciunile?

De la Satana, pe care Domnul Iisus Hristos îl numește: „Căci este mincinos și tatăl minciunii”. „Când grăiește minciuna, grăiește dintru ale sale” (Ioan VIII, 44).

Din această cauză toți oamenii care mint vorbesc în numele Satanei și nu în numele lui Dumnezeu.

A ZECEA PORUNCĂ DUMNEZEIASCĂ

De la ce suntem opriți prin a zecea poruncă dumnezeiască?

De la dorințele egoiste și patimile nedrepte după ceva ce aparține aproapelui nostru.

De ce ne sunt interzise dorințe cât nu sunt încă fapte?

Pentru că dorințele urâte nasc fapte pe măsură. Inima noastră este atelierul a tot ceea ce gândim, grăim și săvârșim. Domnul nostru Iisus Hristos a spus: „Căci din inimă ies: gânduri rele, ucideri, adultere, desfrânări, furtișaguri, mărturii mincinoase, hule. Acestea sunt care spurcă pe om” (Matei XV, 19-20).

Au dorințele noastre după bunurile aproapelui vreun sens?

Nicidecum. Prin aceste dorințe noi vrem să ne construim fericirea pe nefericirea aproapelui. Din această pricină aceste dorințe sunt complet nebunești.

Cum putem înfrâna aceste dorințe rele?

Prin stăpânirea dorințelor noastre, prin curățirea inimii prin rugăciune și frica de Dumnezeu, prin mărturisirea înaintea preotului a tuturor dorințelor păcătoase, prin amintirea morții și a Judecății de Apoi a lui Dumnezeu când fiecare va primi răsplată „după faptele sale”.

CAPITOLUL V

LEGEA NOUĂ DUMNEZEIASCĂ

Ce este noua lege a lui Dumnezeu?

Aceasta este legea descoperită și dată prin Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Mesia.

Cum se mai numește această lege nouă?

Cea din urmă lege a lui Dumnezeu.

De ce?

Pentru că este ultima lege a lui Dumnezeu și alta nu va mai fi dată până la sfârșitul lumii.

Cum se mai numește această nouă lege?

Legea lăuntrică a lui Dumnezeu, căci se referă la cele mai lăuntrice cauze ale faptelor noastre exterioare.

Cum să numim, așadar, această lege a lui Hristos?

Legea nouă, cea din urmă, sau lăuntrică, dată de Dumnezeu, consecventă, desăvârșită și singura lege dumnezeiască mântuitoare.

De ce Dumnezeu nu a dat prin Moise aceeași lege pe care a dat-o prin Hristos?

Din același motiv pentru care noi învățăm copiii să facă unele, iar pe altele îi oprim să le facă, ca un alfabet al buneii purtării, fără a cerceta și explica copiilor motivele nevăzute ale anumitor activități. Sfântul Apostol Pavel explică aceasta astfel: „Si eu, fraților, n-am putut să vă vorbesc ca unor oameni duhovnicești, ci ca unora trupești, ca unor prunci în Hristos. Cu lapte v-am hrănit, nu cu bucate” (I Corinteni III,1-2).

Care sunt deosebirile între legea exterioară dată prin Moise și legea lăuntrică dată prin Iisus Hristos?

Legea exterioară a fost dată ca o lege pregătitoare pentru o mică seminție de păstori, pe când legea lăuntrică a fost dată tuturor popoarelor de pe pământ, care sunt legate între ele într-o familie duhovnicească și comună a lui Dumnezeu, prin chiar scump sângele lui Hristos.

CELE MAI MARI DOUĂ PORUNCI ALE LEGII CELEI NOI

Care sunt cele mai mari două porunci ale lui Hristos, sau porunci ale legii celei noi a lui Dumnezeu?

Prima poruncă este: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu tot cugetul tău și din toată puterea ta.”

Iar a doua este la fel ca aceasta: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Matei XXII, 37-40; Marcu XII, 30-31).

Ce a spus Hristos despre importanța acestor două porunci?

El a spus: „În aceste două porunci se cuprind toată Legea și proorocii” (Matei XXII, 40). Și a mai spus: „Nu este altă poruncă mai mare decât acestea” (Marcu XII, 31).

Aceasta înseamnă cumva că legea cea veche, a celor zece porunci dumnezeiești, și-a pierdut însemnătatea și valoarea prin darea acestor două porunci?

Nu. Aceasta înseamnă numai că iubirea pentru Dumnezeu și pentru aproapele nostru desăvârșește întreaga lege veche, după cum spune și Apostolul: „Iubirea este deci împlinirea legii” (Romani XIII, 10). Cu alte cuvinte: iubirea este mai presus de poruncă și de oprire, căci ea înfrâneză mai mult decât i se cere și face mai mult decât ne așteptăm de la ea.

Ce înseamnă a iubi pe Dumnezeu?

Înseamnă a-L iubi mai mult decât orice, decât pe noi înșine, familia, sau lumea, sau orice altceva din lume.

Ce înseamnă a-L iubi pe Dumnezeu din toată inima noastră?

Înseamnă a ne strămuta toate simțirile noastre într-un singur simțământ de iubire față de Dumnezeu.

Ce înseamnă a-L iubi pe Dumnezeu din tot sufletul nostru?

Înseamnă a ne ilumina și încălzi întregul nostru suflet cu iubire față de Dumnezeu.

Ce înseamnă a-L iubi pe Dumnezeu cu tot cugetul nostru?

Înseamnă a ne călăuzi toate gândurile noastre spre gândul iubirii lui Dumnezeu.

Ce înseamnă a-L iubi pe Dumnezeu cu toată puterea noastră?

Înseamnă a ne îndrepta toate puterile voinței noastre spre o faptă bineplăcută lui Dumnezeu, iubirea noastră.

Ce înseamnă a doua poruncă a legii noi: „Să iubești pe aproapele tău că pe tine însuși”?

Înainte de toate, înseamnă că trebuie să iubim pe Domnul Iisus Hristos, Omul desăvârșit, ca pe cel mai drag și cel mai apropiat semen al nostru, iar prin El și pe ceilalți semeni ai noștri.

Este iubirea noastră față de Iisus Hristos cuprinsă în prima poruncă?

Cu adevărat este, dar acolo se înțelege iubirea pentru El ca Dumnezeu, în același timp cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, iar aici se înțelege dragostea față de El ca om, modelul cel dintâi al omului desăvârșit, „Cel mai desăvârșit dintre fiii oamenilor”.

A vorbit Domnul Iisus Hristos despre datoria de a-L iubi?

Da, și a fost foarte limpede. El a spus: „Cine iubește pe tată ori pe mamă mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine; cel ce iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine” (Matei X, 37).

Apoi El a mai spus: „Cel ce Mă urăște pe Mine, urăște și pe Tatăl Meu (Ioan XV, 23).

„Precum M-a iubit pe Mine Tatăl, așa v-am iubit și Eu pe voi” (Ioan XV, 9).

Pe Petru l-a întrebat: „Simone, fiul lui Iona, Mă iubești?” (Ioan XXI, 15).

El pune această întrebare fiecăruia dintre noi: „Mă iubești?”

Și Sfântul Apostol Pavel spune: „Cel ce nu iubește pe Domnul să fie anatema!” (I Corinteni XVI, 22).

Ce putem spune atunci despre dragostea noastră față de alți oameni?

Precum îl iubim pe Dumnezeu prin Iisus Hristos, tot astfel iubim și pe oameni prin Iisus Hristos.

Este iubirea noastră față de Iisus Hristos temelia iubirii față de Dumnezeu și față de oameni?

Este, căci dacă iubim pe Hristos, Dragostea noastră, iubim și pe toți cei pe care El îi iubește și pentru care a murit. Astfel, aceste două porunci ne îndatorează a-L iubi pe Iisus Hristos, Neprețuitul Mijlocitor dintre Dumnezeu și oameni. Dacă nu avem iubire față de El, însăși iubirea noastră față Dumnezeu și oameni nu poate fi adevărată și deplină.

Ce mai este scris în Noul Testament despre dragoste?

Într-adevăr, foarte mult. De pildă: cunoașterea noastră despre Dumnezeu depinde de iubirea noastră față de Acesta: „Acela care iubește ...l-a cunoscut pe Dumnezeu, iar cel ce nu iubește, nu cunoaște pe Dumnezeu, căci Dumnezeu este iubire.” De asemenea, pacea noastră depinde de iubirea noastră față Dumnezeu: „Dumnezeu este iubire și cel ce petrece în iubire, acela petrece în Dumnezeu și Dumnezeu în el” și „în dragoste nu este teamă”, iar unde nu există teamă, acolo este pace. Tot astfel, puterea și fericirea noastră dar, mai presus de toate, mântuirea noastră și viața veșnică sunt legate de dragostea noastră față de Dumnezeu și față de frații noștri.

Cum ne arătăm în chip văzut dragostea noastră față de Dumnezeu?

Prin rugăciune și împlinirea voii lui Dumnezeu.

Cum ne arătăm în chip practic iubirea noastră față de aproapele nostru?

Prin facere de bine. Cu alte cuvinte: fapte de milostenie, cuvinte, gânduri și rugăciuni, toate și întotdeauna în numele Domnului nostru Iisus Hristos și pentru El.

DESPRE RUGĂCIUNE

Ce este rugăciunea creștină?

Este felul nostru de a intra în legătură cu Dumnezeu, prin care ne arătăm credința, nădejdea și dragostea noastră.

Câte feluri de rugăciuni sunt?

Patru feluri: Rugăciunea lăuntrică, Rugăciunea exterioară, Rugăciunea personală și Rugăciunea comună.

Ce este rugăciunea lăuntrică și ce este rugăciunea exterioară?

Rugăciunea lăuntrică se mai numește și rugăciunea minții.

Aceasta se săvârșește în tăcere.

Rugăciunea exterioară se rostește cu voce tare.

Cât de des trebuie să ne rugăm?

Aceasta depinde de cât de mare este iubirea noastră față de Dumnezeu. Cu cât iubim mai mult pe Dumnezeu, cu atât suntem mai des în legătură cu El. Cei mai vrednici sunt cei care se roagă neîncetat lui Dumnezeu, după cum ne spune Hristos: „trebuie să se roage totdeauna” (Luca XVIII, 1).

Cum ne putem ruga neîncetat?

Ne putem ruga neîncetat în gând sau în chip lăuntric.

Putem să ne îndreptăm rugăciunile noastre tăcute către Dumnezeu, chiar și atunci când călătorim sau când lucrăm: laudându-L, slăvindu-L sau chemându-L în ajutor.

Care este cea mai scurtă rugăciune tăcută?

„Doamne Iisuse, miluiește-mă pe mine!”

Ce este rugăciunea personală și ce este rugăciunea comună?

Rugăciunea personală este aceea săvârșită de om în singurătate, în sine sau tăcut. Rugăciunea publică este rugăciunea omului însoțită cu cea a altor oameni, în biserică sau în alt loc.

Care dintre aceste rugăciuni sunt obligatorii pentru fiecare creștin?

Ambele feluri de rugăciuni sunt obligatorii pentru fiecare creștin. Trebuie să ne rugăm tainic, lăuntric și, de asemenea, public și cu voce tare. Trebuie să ne rugăm în tot locul, și când suntem singuri, dar și împreună cu alți creștini, în biserică. Sfinții fac astfel.

Care sunt momentele principale ale fiecărei rugăciuni adevărate?

Fiecare rugăciune are de obicei trei părți: mulțumire, cerere și mărire. Mai întâi, mulțumim lui Dumnezeu pentru tot ce am primit de la El, apoi îl rugăm să ne dea ceea ce ne este de trebuință într-un anumit moment, iar în al treilea rând aducem slavă și preamărim bunătatea, puterea și slava Sa.

RUGĂCIUNEA DOMNEASCĂ

Rugăciunea desăvârșită pe care o rostim în casa noastră și în biserică este rugăciunea domnească. Ea se numește astfel deoarece Domnul Iisus Hristos a încredințat-o ucenicilor Săi ca pildă de rugăciune.

Care este rugăciunea domnească din Evanghelie?

„Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, vie împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ. Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi. Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri. Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău. Căci a Ta este împărăția, puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururi și în vecii vecilor. Amin.”

Ce cuprinde rugăciunea domnească?

Mai întâi, are o chemare sau salutare, apoi șapte cereri iar la sfârșit slavoslovie.

Cum începem?

Începem prin a-L chema pe Dumnezeu, numindu-L „Tatăl nostru”.

De ce nu spunem „Tatăl meu”?

Numai Cel născut, nu făcut, Fiul lui Dumnezeu Iisus Hristos, are dreptul de a-L numi pe Dumnezeu „Tatăl Meu”. Noi însă, cei creați și înfiați, fii și fiice ai lui Dumnezeu, prin jertfa de bunăvoie a lui Hristos, am fost învredniciți a-L numi pe Tatăl Său „Tatăl nostru” (Ioan I, 12).

Mai avem vreun alt motiv pentru care să-L numim pe Dumnezeu „Tatăl nostru”?

Există un însemnat motiv social. Hristos vrea să ne iubim între noi ca frații. Dar numai aceia care recunosc a fi fii ai aceluiași tată se pot considera frați.

Înseamnă aceasta că atunci când îl numim pe Dumnezeu „Tatăl nostru” ne numim în același timp între noi *frații* întocmai. Nu există frație acolo unde nu există paternitate comună.

De ce nu îl numim pe Dumnezeu „Creatorul nostru”?

Pentru că Dumnezeu a creat toate lucrurile, dar El este mai mult decât un Creator, El este Tatăl tuturor oamenilor, care s-au înnoit prin Duhul Sfânt și astfel au devenit „fiii lui Dumnezeu”. Astfel, ei nu mai sunt creaturi, ci copii.

De ce spunem: „Care ești în ceruri”?

Pentru că Dumnezeu Cel adevărat locuiește veșnic în ceruri, în afara timpului și spațiului, și nu este mărginit de pământ ca dumnezeii mincinoși ai idolatriilor, ai celor ce se închină naturii și oamenilor.

PRIMA CERERE

Care este prima cerere din rugăciunea domnească?

„Sfințească-se numele Tău”.

Ce dorință ne exprimăm prin această cerere?

Cerem de la Dumnezeu ajutor ca numele să-l fie cinstit de către oameni și să fie cinstit ca sfânt mai presus de orice alt nume din lume. În Vechiul Testament, când Dumnezeu era cunoscut ca Judecător și Creator, oamenii erau opriți „să ia numele lui Dumnezeu în desert”. Prin legea cea nouă a iubirii, noi avem datoria să facem mai mult, adică să răspândim în viața noastră și pretutindeni în jurul nostru cinstirea celui mai sfânt dintre nume, cel al Tatălui nostru, încât chiar să ne dăm și viața pentru acest nume, așa cum au făcut miliarde de mucenici creștini.

A DOUA CERERE

Care este a doua cerere din rugăciunea domnească?

„Vie împărăția Ta.”

Ce exprimăm prin această cerere?

Îi cerem lui Dumnezeu ajutor pentru ca împărăția cerească a Sfintei Treimi în Unime să fie împlinită în sufletele noastre, în familiile noastre, în poporul nostru și în lumea întreagă.

Cum putem spune acestea mai clar?

Așa precum Tatăl, Fiul și Sfântul Duh sunt în armonie veșnică, în pace, în putere și slavă, la fel vrem și noi ca mintea, inima și voința noastră să fie unite, ca ființa dumnezeiască după a cărei asemănare au fost create sufletele noastre. După cum este originalul, astfel este și copia.

Cum putem ști că împărăția lui Dumnezeu a venit?

„Căci împărăția lui Dumnezeu este dreptate, pace și bucurie în Duhul Sfânt” (Romani XIV, 17). Când vedem că aceasta s-a împlinit în sufletele noastre, precum și între oamenii din jurul nostru, putem fi încredințați că a venit împărăția lui Dumnezeu.

A TREIA CERERE

Care este a treia cerere din rugăciunea domnească?

„Facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ.”

Ce exprimăm prin această cerere?

Îi cerem ajutorul lui Dumnezeu pentru a alunga din noi șovăiala între Dumnezeu și Satana, între bine și rău, și să ne lepădăm deplin de voia Satanei, pentru a ne putea încredința voii Tatălui, așa cum a făcut și Domnul nostru Iisus Hristos când s-a rugat în grădina Ghetsimani: „Dar nu ce voiesc Eu, ci ceea ce voiesti Tu” (Marcu XIV, 36).

De ce spunem: „Precum în cer”?

Pentru că în cer îngerii și sfinții, cu toată inima și cu bucurie deplină, se supun voii lui Dumnezeu. Voia lui Dumnezeu este și voia lor, ceea ce îi face să fie veșnic fericiți. Pentru aceasta ne rugăm și noi pe pământ.

A PATRA CERERE

Care este a patra cerere din rugăciunea domnească?

„Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi”.

Ce exprimăm prin această cerere?

Mai întâi, prin ea ne exprimăm încredințarea că, fără puterea și milostivirea lui Dumnezeu nu putem trăi nici măcar o zi.

Apoi, pentru că putem muri în orice zi, ne rugăm să ne mântuiască de dorința nebunească de a ne aduna bogății pentru viitorul îndepărtat, pe când aproapele nostru poate muri din lipsa pâinii celei de fiecare zi.

Cu alte cuvinte, îl rugăm pe Dumnezeu să ne dea numai ce ne este de trebuință.

Despre ce fel de pâine este vorba aici?

Despre două feluri de pâine: pâine materială și pâine duhovnicească, căci nu putem câștiga pe nici una dintre acestea fără harul și milostivirea lui Dumnezeu. Pâinea materială o luăm din pământ, iar pâinea duhovnicească ne vine din cer. Cea dintâi este pentru trup, iar cealaltă pentru suflet. Despre pâinea materială, Hristos a spus: „Nu numai cu pâine va trăi omul...” (Matei IV, 4), iar despre pâinea duhovnicească a zis: „Eu sunt pâinea cea vie, care s-a pogorât din cer. Cine mănâncă din pâinea aceasta viu va fi în veci” (Ioan VI, 51). Astfel, pâinea noastră cea de toate zilele este în primul rând Hristos, cealaltă pâine fiind numai un adaos la aceasta.

A CINCEA CERERE

Care este a cincea cerere din rugăciunea domnească?

„Și ne iartă nouă greșelile noastre precum și noi iertăm greșiților noștri.”

Ce dorință ne exprimăm prin această cerere?

Îi cerem ajutorul lui Dumnezeu pentru a răbda și a ierta semenilor noștri greșelile pe care le-au săvârșit față de noi, așa încât și El să ne poată ierta păcatele noastre. Și tot aceeași gură a rostit: „Că de veți ierta oamenilor gresealele lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru Cel ceresc. Iar de nu veți ierta oamenilor gresealele lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta gresealele voastre” (Matei VI, 14-15).

A ȘASEA CERERE

Care este a șasea cerere din rugăciunea domnească?

„Și nu ne duce pe noi în ispită.”

Ce exprimăm prin această cerere?

Rugăm pe Dumnezeu să-și amintească de slăbiciunile noastre omenești și să nu ne trimită încercări grele, spre întărirea noastră, nici să îngăduie diavolului să ne ispitească în necazuri.

Care este deosebirea dintre încercarea venită de la Dumnezeu și ispitirea de la diavol?

Este o deosebire foarte mare. Atunci când Dumnezeu ne trimite vreo suferință, El face aceasta pentru a ne întări virtuțile, așa cum o bucata de fier trecută prin foc devine oțel. Diavolul, potrivnic, ne ispitește cu vreun păcat sau prin vreo suferință pentru a ne face mai răi, mai întinați, mai slabi și într-un sfârșit, să ne despartă deplin de Dumnezeu și să ne ducă la pierzanie.

A ȘAPTEA CERERE

Care este a șaptea cerere din rugăciune?

„Și ne izbăvește de cel rău.”

Ce dorință ne exprimăm prin această cerere?

Îi cerem lui Dumnezeu ajutorul să ne izbăvească de fapte rele și de cei ce săvârșesc fărădelegea. Ca și cum ne-am ruga astfel: Păzește-ne, Părinte, de fapte rele și ne apără de cei ce fac fărădelegea.

Cine este cel mai mare nelegiuit, de care îl rugăm pe Dumnezeu să ne apere?

Satana. Toate păcatele și toate relele care izvorăsc din ele, de la Satana vin. De aceea, prin această cerere îl rugăm pe Dumnezeu, Care este lumină și dragoste, să ne izbăvească de cel rău, care este chiar întunericul și ura.

SLAVOSLOVIA

Cum se încheie rugăciunea domnească?

Prin slavoslovie sau doxologie, care spune: „Căci a Ta este împărăția, puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururi și în vecii vecilor. Amin.”

Ce exprimăm prin această slavoslovie?

Ne exprimăm credința că Dumnezeu este cel mai puternic și mai slăvit împărat, singurul Care poate împlini cererile noastre. Pentru aceasta îl preamărim, slăvim și iubim.

Ce înseamnă cuvântul „Amin”?

Amin este unul dintre numele lui Dumnezeu. Domnul a spus prin Sfântul Apostol Ioan: „Acestea zice Cel ce este Amin, Martorul cel credincios și adevărat, începutul zidirii lui Dumnezeu” (Apocalipsa III, 14). Noi încheiem fiecare rugăciune și fiecare mulțumire adusă lui Dumnezeu cu acest nume: Amin. Este ca și cum am spune: Dumnezeu, Adevăr. De asemenea, când depunem jurământ, încheiem prin cuvântul Amin, ceea ce înseamnă: ceea ce spun este adevărat ca Adevărul sau ca Dumnezeu.

CARACTERUL CREȘTINULUI ÎN FAȚA LEGII NOI A LUI HRISTOS

Legea nouă sau cea din urmă a lui Dumnezeu a fost dată oamenilor prin Iisus Hristos, Dumnezeu întrupat, cu țelul de a forma în oameni un nou caracter, ca aceștia să devină oameni noi, vrednici de a se numi fiii lui Dumnezeu și vrednici să moștenească împărăția Cerească a lui Dumnezeu.

Acest caracter nou al omului trebuie să fie după chipul lui Dumnezeu și al lui Hristos și trebuie să izvorască din toate virtuțile evanghelice, personale și generale.

DEZVOLTAREA CARACTERULUI CREȘTIN

Caracterul moral și duhovnicesc al unui creștin se dezvoltă sub influența a trei factori.

Care sunt acești factori?

Ascultarea de Hristos și de Biserica Sa; stăruința personală în trăirea tuturor virtuților și harul lui Dumnezeu prin Sfintele Taine sau insuflare specială.

Care sunt cele mai însemnate virtuți creștine?

Credința, nădejdea și dragostea.

Putem exprima aceste virtuți cu alte cuvinte?

Dreapta cugetare prin credință în Hristos; simțirea curată prin nădejdea în Hristos și fapta cea bună prin dragostea în Hristos.

Care sunt celelalte virtuți creștine?

Sunt multe, dar șapte dintre ele sunt considerate a fi mai presus de celelalte.

Care sunt aceste virtuți?

Smerenia, Dărnicia, Curăția morală, Milostenia, Înfrânarea, Blândețea și Râvna în credință.

Cum dobândim aceste virtuți?

Prin repetare și înnoire, până când aceste virtuți ne devin firești ca respirația.

Este repetarea virtuților creștine foarte însemnată în dezvoltarea caracterului nostru?

Da, la fel cum buna educație constă mai cu seamă în repetare, care este de fapt aplicarea în viață a virtuților creștine.

Care este piedica în calea dezvoltării firești a caracterului creștin?

Păcatul.

Ce este păcatul?

În esența lui, păcatul este minciună și violență.

Care dintre păcate sunt numite păcate de moarte?

Numim păcate de moarte acele păcate care aduc moartea veșnică. Acestea sunt în număr de șapte.

În ce legătură sunt păcatele de moarte cu cele șapte virtuți?

Ele sunt potrivnice virtuților, și sunt: Mândria, potrivnică smereniei; Iubirea de arginți,

potrivnică dărniceii; Desfrânarea, potrivnică curăției morale; Pizma, potrivnică milosârdiei; Lăcomia, potrivnică înfrânării; Mânia, potrivnică blândeții; Deznădejdea, potrivnică râvnei în credință.

Există și păcate mai grave?

Da, sunt patru păcate strigătoare la cer pentru pedeapsă.

Care sunt aceste păcate?

Uciderea cu voie prin tâlhărie, sodomia, oprirea platei lucrătorilor și asuprirea văduvelor și orfanilor.

Există multe păcate mai mici?

Există multe păcate mai mici sau păcate ușoare prin gânduri, cuvinte, dorințe și fapte.

Cum ne putem izbăvi de păcate?

Prin Sfânta Taină a Pocăinței, prin autodisciplină de a nu mai repeta păcatele, ca și prin exersarea virtuților.

FERICIRILE

Domnul nostru Iisus Hristos S-a suit în munte și îi învăța pe ucenicii Săi zicând:

„FERICIȚI CEI SĂRACI CU DUHUL, CĂ A LOR ESTE ÎMPĂRĂȚIA CERURILOR.”

Cei săraci cu duhul sunt aceia care se consideră pe sine foarte mici în comparație cu măreția lui Dumnezeu, și care tânjesc să se înalțe la Dumnezeu și în împărăția Lui.

„FERICIȚI CEI CE PLÂNG, CĂ ACEIA SE VOR MÂNGÂIA.”

Cei care plâng în lumea aceasta trecătoare se aseamănă Fiului lui Dumnezeu, care niciodată nu a zâmbit, dar foarte adesea a plâns, din pricina neînțelegerii, a păcatelor și patimilor omenești.

„FERICIȚI CEI BLÂNZI, CĂ ACEIA VOR MOȘTENI PĂMÂNTUL.”

Cei blânzi sunt iubitori de oameni și răbdători. Datorită blândeții Sale, Hristos este numit Mielul lui Dumnezeu. Cei mândri și mânioși sunt potrivnici celor blânzi. Ei grabnic câștigă, dar tot grabnic și pierd. Cei blânzi dobândesc după un timp. Creștinii au fost prizoniți de păgâni și aproape nimiciți, dar astăzi ei stăpânesc pământul.

„FERICIȚI CEI CE FLĂMÂNZEȘC ȘI ÎNSETEAZĂ DE DREPTATE, CĂ ACEIA SE VOR SĂTURA.”

Cei ce flămânzeșc și însetează de dreptate sunt oamenii care nu pot răbda nedreptatea din lume. Ei vor vedea biruința lui Hristos Cel înviat, care va învinge toate puterile răului și inimile lor vor fi pline de mulțumire și bucurie. Ei vor vedea și biruința Bisericii prigonite și se vor bucura.

„FERICIȚI CEI MILOSTIVI, CĂ ACEIA SE VOR MILUI.”

După cum ne purtăm cu fiii lui Dumnezeu, tot astfel se va purta și Dumnezeu cu noi. Milă pentru milă. Dar multa milostivire dumnezeiască este cu mult mai mare decât milostivirea oamenilor. „Aceștia vor primi însuțit” le-a spus Domnul celor milostivi.

Milostivirea este o virtute îndoită: personală și socială. Suntem milostivi și față de noi înșine, atunci când nu uităm de sufletul nostru și mântuirea lui. Egoismul, răzburarea și cruzimea sunt vrăjmașii milostivirii.

„FERICIȚI CEI CURAȚI CU INIMA, CĂ ACEIA VOR VEDEA PE DUMNEZEU.”

Inima omului este ochiul curat de trebuință pentru a privi pe cele duhovnicești, în primul rând pe Dumnezeu. Prin îndelunga lucrare și prin harul lui Dumnezeu inima se poate curăți de toate necurățiile păcatului, după cum ne dau mărturie *Viețile sfinților*. Gândurile și dorințele rele întinează și orbesc inima.

„FERICIȚI FĂCĂTORII DE PACE, CĂ ACEIA FIII LUI DUMNEZEU SE VOR CHEMA.”

Hristos este numit împăratul păcii. El a dăruit pacea Sa ucenicilor Săi. Fiecare poate da ceea ce are. Dacă avem în inimile noastre pace, putem să o dăruim și celorlalți. Pacea minții, a inimii și a voinței - întreita pace în unitate - aceasta este adevărata pace dumnezeiască a sufletului. Sufletul necumpătat nu poate avea pace.

„FERICIȚI CEI PRIGONIȚI PENTRU DREPTATE, CĂ A LOR ESTE ÎMPĂRĂȚIA CERURILOR.”

Să fii prigonit pentru dreptate înseamnă a te asemena lui Hristos și apostolilor. În Biserica Ortodoxă s-au arătat mulți mucenici, care au suferit pentru dreptate și care s-au sălășluit în împărăția cerească a lui Hristos. Sfântul Apostol Petru spune: „Căci este mai bine, dacă așa este voia lui Dumnezeu, să pătimiti făcând cele bune, decât făcând cele rele!” (I Petru III, 17).

„FERICIȚI VEȚI FI VOI CÂND VĂ VOR OCĂRI ȘI VĂ VOR PRIGONI ȘI VOR ZICE TOT CUVÂNTUL RĂU ÎMPOTRIVA VOASTRĂ, MINȚIND PENTRU MINE.”

Aici Hristos vorbește despre pătimirea pentru El a celor ce-L urmau. Ei vor fi batjocoriți, defăimați și chinuiți. Dar ei trebuie să rabde toate cu credință neclintită și nădejde în El, căci va veni ca Cel din urmă Biruitor și Drept Judecător. El va despărți atunci pentru veșnicie dreptii de păcătoși.

CONCLUZIE

„BUCURAȚI-VĂ ȘI VĂ VESELIȚI, CĂ PLATĂ VOASTRĂ MULTĂ ESTE ÎN CERURI!”

Bucurați-vă în lacrimi, bucurați-vă în pătimire, bucurați-vă în moarte, căci cei mai buni din neamul omenesc, care au străbătut această cale spinoasă ca și voi, vă așteaptă acum în lumea cealaltă, unde domnește Hristos, și unde nu este durere, nici întristare, nici suferință, ci viață și bucurie veșnică.

ALTE VIRTUȚI PERSONALE ȘI SOCIALE

Alături de Fericiri, Domnul nostru Iisus Hristos a dat îndrumări ucenicilor Săi și pentru agonisirea altor virtuți personale și sociale, esențiale pentru zidirea caracterului lor creștin. Aceste virtuți se pot câștiga numai prin luptă conștiințioasă și înflăcărată și prin viețuire, așa cum au gândit și pus în faptă Sfinții Părinți ai Bisericii.

DEPRINDEREA VIRTUȚILOR PERSONALE

RUGĂCIUNEA LĂUNTRICĂ. „Tu însă când te rogi, intră în camera ta și, închizând ușa, roagă-te Tatălui tău, Care este în ascuns; și Tatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplăti ție” (Matei VI, 6).

POSTUL înaintea lui Dumnezeu, iar nu pentru oameni. „Când postiți, nu fiți triști ca fățarnicii; că ei își smolesc fețele, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărat grăiesc vouă, și-au luat plata lor” (Matei VI, 16).

PAZA SUFLETULUI. Este nevoie să te îngrijești duhovnicește și de trup și de suflet, de fiecare în mod deosebit. Sufletul se deosebește de trup și are trebuință de alt fel de hrană, veșminte și lumină. „Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu orice cuvânt al lui Dumnezeu” (Luca IV, 4).

PĂSTRAREA UNITĂȚII SUFLETULUI. Unitatea sufletului înseamnă putere și pace, pe când sufletul dezbinat înseamnă slăbiciune și pieire.” Orice împărăție care se dezbină în sine nu va dăinui” (Matei XII, 25), a grăit Domnul. Și a mai adăugat: „Nimeni nu poate să slujească la doi domni... Nu puteți să slujiți lui Dumnezeu și lui mamona” (Matei VI, 24).

ÎNFRÂNAREA INIMII ȘI A GÂNDURILOR. Gândurile bune sunt semințele faptelor bune. Dumnezeu vede gândurile noastre. Știind gândurile oamenilor, Domnul Iisus a spus: „Pentru ce cugetați rele în inimile voastre?” (Matei IX, 4), „Căci din inimă ies gânduri rele,... desfrânări” și tot răul (Matei XV, 19). Este nevoie de deprinderea neîncetată cu gânduri și dorințe bune.

ÎNFRÂNAREA LIMBII. „Adevăr vă spun că pentru orice cuvânt desert, pe care-l vor rosti, oamenii vor da socoteală în ziua judecării” (Matei XII, 36).

FUGA DE FĂȚĂRNICIE. Feriți-vă de aluatul fariseilor, care este fățărnicia (Luca XII, 1). „Căci nu este nimic ascuns care să nu ajungă cunoscut” (Matei X, 26).

TREBUIE SĂ FIM ASEMENEA COPIILOR în modestie, sinceritate și credință. „Adevărat zic vouă: De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor” (Matei XVIII, 3).

RĂBDAREA. A răbda toate greutățile în împlinirea legii lui Hristos înseamnă asigurarea mântuirii sufletului. „Cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui” (Matei X, 22).

ÎNFRÂNAREA de la prea multă mâncare, băutură și tulburări. „Luați seama la voi înșivă, să nu se îngreueze inimile voastre de mâncare și de băutură și de grijile vieții” (Luca XXI, 34).

CREDINȚA STATORNICĂ, fără nici o îndoială, în puterea și milostivirea lui Hristos. „Nu vă temeți, credeți numai”. Credeți că „La Dumnezeu toate sunt cu putință”.

Domnul Iisus a spus: „Dacă poți să crezi, totul este puțință pentru cel ce crede”. Să nu uitați că fără credință statornică în Hristos, nădejdea și dragostea sunt lipsite de temelie.

CUNOAȘTEREA Sfintei Scripturi și a puterii lui Dumnezeu trebuie să crească în fiecare zi. Aceasta ne ajută mult în întărirea credinței noastre în Hristos. Domnul i-a muștră pe saducheii din pricina nestiinței lor, spunând: „Nu cunoașteți nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu”.

ÎNSINGURAREA este de mare folos pentru cercetarea de sine, analiza propriei noastre vieți și vorbirea cu Dumnezeu. Este foarte bine pentru acela care știe să se folosească de singurătate, pe când pentru cei superficiali singurătatea este neplăcută. Domnul Iisus, adesea, S-a retras în locuri singurate și pustii și „era acolo singur”.

IZBĂVIREA DE LUCRURI. Viața unui om nu constă numai în lucrurile care-l înconjoară, pe care le posedă. Sufletul omului înseamnă înaintea lui Dumnezeu mai mult decât întreaga lume. „Pentru că ce-i va folosi omului, dacă va câștiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde?” (Matei XVI, 26; Marcu VIII, 36; Luca IX, 25).

CUM STĂM ÎNAINTEA LUI DUMNEZEU. Omul cu adevărat credincios este pe deplin încredințat că stă permanent înaintea Dumnezeului Celui Viu și Atoatevăzător. Rușinarea pentru păcat și mândrie este o lucrare bineplăcută înaintea lui Dumnezeu. „La voi însă și perii capului toți sunt numărați” (Matei X, 30).

PETRECEREA ÎN HRISTOS. „Cel ce rămâne în Mine și Eu în el, acela aduce roadă multă, căci fără Mine nu puteți face nimic” (Ioan XV, 5). De aceea fie ca Hristos să intre în inima ta ca în cămara Sa și fie ca din inima ta să-ți călăuzească gândurile, dorințele și faptele tale.

AȘTEPTAREA MORȚII ȘI A JUDECĂȚII. Omul care în fiecare zi privește și ascultă cum mor mii de ființe umane, și nu se gândește la moartea sa este lipsit de înțelepciune. Omul care nu a cugetat la apropierea morții, ci aduna hrană pentru viitor, Dumnezeu i-a spus: „Nebune! În această noapte vor cere de la tine sufletul tău; și cele ce ai pregătit ale cui vor fi?” (Luca XII, 20).

RECUNOȘTINȚA înaintea lui Dumnezeu este o mare virtute. Dacă ai primit puțin de la Dumnezeu și ai adus mulțumire pentru aceasta, El va înmulți, cum a înmulțit cele cinci pâini.

PREAMĂRIREA LUI DUMNEZEU. Nu căutați slavă de la oameni, ci slăviți-L pe Dumnezeu. Cu cât dăruiați mai mult, cu atât veți primi mai mult. Spuneți, așa precum a zis și Preasfânta Fecioară: „Mărește suflete al meu pe Domnul, și s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu” (Luca I, 46-47).

DEPRINDEREA VIRTUȚILOR SOCIALE

MILOSTENIA. „Deci, când faci milostenie, nu trâmbița înaintea ta, cum fac fățarnicii... ca să fie slăviți de oameni. Să nu știe stânga ta ce face dreapta ta, și Tatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplăti ție” (Matei VI, 2-4).

MILOSTENIA FĂRĂ ȘOVĂIALĂ. „Celui care cere de la tine, dă-i; și de la cel ce voiește să se împrumute de la tine, nu întoarce fața ta” (Matei V, 42). Dă totul în numele lui Hristos și pentru frați.

DRAGOSTEA FAȚĂ DE VRĂJMAȘI. „Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vătămă și vă prigonesc” (Matei V, 44). Altă cale spre comuniunea cu Hristos nu există, și nici pentru a se realiza pacea și înfrățirea în lume.

FACEȚI BINE OAMENILOR. Cum? Precum noi dorim să ne facă nouă oamenii. „Ci toate câte voiți să vă facă vouă oamenii, asemenea și voi faceți lor, că aceasta este Legea și proorocii” (Matei VII, 12). După cele două porunci mari ale lui Hristos, aceasta este cea mai însemnată.

IERTAREA FRATELUI. „De-ți va greși fratele tău, dojenește-l și dacă se va pocăi, iartă-l. Și chiar dacă îți va greși de șapte ori într-o zi și de șapte ori se va întoarce către tine, zicând: Mă căiesc, iartă-l” (Luca XVII, 3-4).

MODESTIA. Hristos S-a născut într-un staul. De ce atunci noi ne luptăm pentru cele mai înalte cinstiri și pentru locurile dintâi? Rămâi cel din urmă... „Căci oricine se înalță pe sine, se va smeri; iar cel ce se smerește pe sine se va înălța” (Luca XIV, 11).

MILA FAȚĂ DE PĂCĂTOȘI. Aceasta este calea prin care îi putem ajuta pe cei păcătoși să se îndrepte. Batjocura și osândirea nu le este de nici un folos. Hristos i-a privit pe aceștia ca pe niște bolnavi. El i-a vizitat (Zaheu), a luat masa cu ei (Matei), a vorbit călduros cu ei (femeile păcătoase) și astfel a reușit să le redea sănătatea duhovnicească și demnitatea umană.

ÎMPĂCAREA, înainte de a merge la biserică sau la judecată, creștinul are datoria să încerce să se împace cu dușmanul său (Matei V, 23-25). „De-ți va greși ție fratele tău” ia măsurile treptate pe care Domnul ni le-a lăsat clare (Matei XVIII, 15-17).

PROPOVĂDUIREA LUI HRISTOS FĂRĂ TEAMĂ ÎNAINTEA OAMENILOR. „Cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, de acesta și Fiul Omului se va rușina, când va veni întru slava Sa” (Luca IX, 26).

REȚINEREA FAȚĂ DE HRISTOȘII MINCINOȘI. Necredincioșii și dușmanii lui Hristos vor încerca întotdeauna să se arate pe ei sau pe alte persoane mincinoase și primejdioase, drept „hristoși”, în locul lui Hristos, Domnul Cel Adevărat. Cunoscând acestea mai dinainte, Domnul Iisus ne-a avertizat: „Vedeți să nu fiți amăgiți, căci mulți vor veni în numele Meu, zicând: Eu sunt Hristos (...) Nu mergeți după ei” (Luca XXI, 8).

ÎNDEPLINIREA ÎNDATORIRILOR. „Dați deci Cezarului cele ce sunt ale Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu” (Matei XXII, 21). Aceasta înseamnă: dați stăpânirii lumești cele ce sunt ale ei, iar lui Dumnezeu prinoasele duhovnicești. Așa cum chipul Cezarului este întipărit pe monede, tot astfel este și chipul lui Dumnezeu întipărit în inima omului.

ÎNȚELEPCIUNEA. „Oricui i s-a dat mult, mult i se va cere” (Luca XII, 48), fie în sănătate, fie în bogăție, știință sau cinstiri. Dacă vi s-a dat puțin, puțin vi se va cere. Dreptatea lui Dumnezeu este orânduită și desăvârșită. Nu este înțelept să ne ridicăm împotriva acestei legi.

SPIRITUL DE SLUJIRE. Slujirea este înnobilită de Hristos și prin Hristos. Astfel, slujitorii de bunăvoie în numele Domnului sunt seminție nouă. „Fiul Omului n-a venit să I se slujească, ci ca să slujească El...” (Matei XX, 28). „Deci, dacă Eu, Domnul și învățătorul, v-am spălat vouă picioarele și voi sunteți datori ca să spălați picioarele unii altora... că v-am dat vouă pildă” (Ioan XIII, 14-15)

SPIRITUL DE JERTFĂ, nu numai a lucrurilor materiale, ci și a vieții pentru Hristos, Care S-a jertfit pe Sine pentru mântuirea noastră veșnică. „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi” (Ioan XV, 13). Putem avea mulți prieteni, dar cel mai mare prieten este Hristos.

NĂDEJDEA sau optimismul creștin, în toate necazurile, nenorocirile, suferințele, chiar și în chinuri și moarte, creștinul este plin de nădejde, pentru că își amintește cuvintele lui Hristos:

„Mare este plata voastră în ceruri” (Matei V, 12).

„Nu vă temeți de cei ceucid trupul, iar sufletul nu-l pot ucide” (Matei X, 28).

„Eu am biruit lumea” (Matei XVI, 12).

„Căci toată puterea de sus Mi s-a dat.”

CAPITOLUL VI

Anul bisericesc ortodox

Domnul Iisus Hristos a sfințit spațiul și timpul, pentru că El este Stăpânul acestora. Tot locul unde numele Lui este chemat, fie pe pământ, fie în apă, fie în văzduh, oriunde a curs sângele mucenicilor sau moaștele sfinților Săi, a fost păzit de stricăciune, sau acolo unde se află o biserică sau alt locaș închinat măririi Sale, este loc sfințit.

Tot astfel se întâmplă și cu timpul. Lui I se slujește și este slăvit prin Sfânta Taină a Euharistiei și prin alte sfinte slujbe bisericești în întreaga lume; prin patimile noilor mucenici și prin prigonirea dreptilor din pricina Lui.

De aceea, fiecare zi din cursul anului îi este închinată, fie direct, fie indirect, prin sfinții Săi.

SĂRBĂTORILE

Care sunt zilele de închinare lui Hristos?

Fiecare Duminică este închinată pomenirii slăvitei Sale învieri sau biruinței Sale în fața morții.

Ce alte mari praznice mai sunt închinare Domnului nostru Iisus Hristos?

Acestea sunt:

Nașterea Domnului,
Botezul Domnului,
Întâmpinarea Domnului,
Duminica Floriilor,
Vinerea Mare,
Învierea,
Înălțarea,
Pogorârea Sfântului Duh,
Schimbarea la Față și
Înălțarea Sfintei Cruci.

Care sunt praznicele mari închinare Preasfintei Fecioare Maria?

Acestea sunt:

Nașterea Preasfintei Fecioare Maria,
Intrarea în Biserică a Maicii Domnului,
Bunavestire,
Adormirea Maicii Domnului.

Care sunt zilele de prăznuire închinare sfinților?

Ziua Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil și a tuturor puterilor îngerești, zilele închinare Sfântului Ioan Botezătorul, zilele închinare sfinților Apostoli, Proorocilor, Sfinților Părinți, Sfinților și Mucenicilor.

Toți sfinții sunt trecuți în calendarul bisericesc?

Numai în parte; numai un număr foarte mic dintre aceștia, adică câteva sute de sfinți, pilde deosebite de dreaptă viețuire, înțelepciune, înfrânare de sine, mărturisire neînfricată a credinței și mucenicie pentru credința ortodoxă.

Este fiecare dintre zilele săptămânii închinată unui sfânt?

Da: Luni este închinată Sfinților îngeri; Marți, Sfântului Ioan Botezătorul; Miercuri, Sfintei Cruci; Joi, Sfinților Apostoli și Sfântului Nicolae; Vineri, Sfintei Cruci; Sâmbătă, Tuturor Sfinților; Duminică, precum am mai amintit, Învierii lui Hristos.

Are Biserica o slujbă specială pentru fiecare sfânt?

Da. Aceste slujbe se află în cartea numită „Minei”, care înseamnă lunar. Fiecare lună are Mineiul ei. De aceea există 12 Mineie, și fiecare zi a lunii este închinată unuia sau mai multor sfinți.

POSTUL ÎN BISERICA ORTODOXĂ

Cine a așezat postul ca trebuință pentru mântuire?

Domnul nostru Iisus Hristos, prin pilda (Matei IV, 2) și prin învățătura Sa. (Matei VI, 16; XVII, 21).

Care este scopul postului?

Curățirea trupului, întărirea voinței. Înălțarea sufletului deasupra trupului. Mai presus de toate, preamărirea lui Dumnezeu și cinstirea sfinților Lui.

În ce constă postul?

1. în înfrânare de la anumite mâncăruri,
2. în înfrânare de la gânduri, dorințe și fapte rele,
3. în înmulțirea rugăciunii, a milosteniei, precum și în lucrarea stăruitoare a tuturor virtuților creștine.

Cum împărțim posturile?

În două grupe: posturi de o zi și posturi de mai multe zile.

Care sunt posturile de mai multe zile?

Există patru posturi de mai multe zile, cu o durată diferită:

Postul Crăciunului, care durează șase săptămâni;

Postul Pastelui, care durează șapte săptămâni;

Postul Sfinților Apostoli Petru și Pavel, cu durată schimbătoare și

Postul Sfintei Născătoare de Dumnezeu, care durează două săptămâni.

Datele tuturor acestor posturi de mai multe zile sunt însemnate în calendarul ortodox.

Care sunt posturile de o zi?

Fiecare miercuri și vineri din cursul anului, în afară de săptămâna Crăciunului, săptămâna de după duminica Vameșului și a Fariseului, înainte de Postul Mare, săptămâna Patimilor și săptămâna Pogorării Sfântului Duh.

Alte zile de post mai sunt:

Ajunul Botezului Domnului,

Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul și

Înălțarea Sfintei Cruci.

ZILELE DE POMENIRE A MORȚILOR ÎN BISERICA ORTODOXĂ

Ce înseamnă zilele de pomenire a morților?

Zilele de pomenire a morților ne înprospătează și întăresc conștiința că noi și creștinii noștri răposați suntem înrudiți, suntem un organism viu neîmpărțit, o singură Biserică vie. Noi

suntem legați și prin Duhul Vieții și, într-o anumită măsură, legați între noi.

Care sunt îndatoririle noastre în zilele de pomenire a morților?

Îndatorirea noastră nemijlocită în zilele acestea este să ne rugăm la biserică și la cimitir, precum și să facem milostenie pentru sufletele celor răposați, fiind adânc încredințați că Dumnezeu primește acest prinos pentru odihna sufletelor acelora spre a căror pomenire s-a făcut aceasta.

Câte feluri de zile de pomenire avem în Biserica Ortodoxă?

Două feluri: zile speciale și zile comune de pomenire. Primele sunt săvârșite de familie pentru cei răposați ai săi, celelalte sunt stabilite de Biserică pentru toți membrii ei răposați.

Câte zile comune de pomenire a morților avem în cursul unui an bisericesc?

Avem trei zile:

Prima este Sâmbăta morților dinaintea Postului Mare;

A doua este Sâmbăta morților dinaintea Pogorârii Sfântului Duh și

A treia este Sâmbăta morților dinaintea postului Crăciunului în sâmbăta dinainte de praznicul Sfântului Dimitrie (26 octombrie).

Pe lângă aceste pomeniri, fiecare sâmbătă este închinată pomenirii morților, precum arată și slujbele de sâmbăta (în cărțile: Octoih și Triod).

CAPITOLUL VII

DESPRE OBIECTELE SFINTE

Socotim obiecte sfinte toate cele sfințite și închinare slujirii lui Dumnezeu.

Acestea sunt: bisericile, sfintele vase din Sfântul Altar, steagurile, sfintele veșminte preoțești, cărțile sfinte de cult.

Printre cele mai de seamă obiecte sfinte sunt: Sfânta Cruce, icoanele și sfintele moaște.

De ce socotim crucea un obiect sfânt?

Pentru că pe cruce a murit Hristos pentru mântuirea noastră. Crucea a fost întotdeauna cinstită ca un steag comun al creștinismului, ca un însemn al biruinței asupra Satanei și asupra tuturor vrăjmașilor lui Hristos.

De când folosesc creștinii semnul Sfintei Cruci?

Din timpul apostolilor.

În ce chip ne ajută semnul Sfintei Cruci?

Ne dă curaj, când ne temem, smerenie în vreme de boală, izbăvire de violență, nădejde în deznădăjduire.

Oare tot ajutorul vine din materia din care este făcută crucea?

Nu, ci de la Hristos prin cruce.

De ce tocmai prin cruce?

Ca să ne amintească de faptul că oamenii au primit mântuirea veșnică prin pătimirile Mântuitorului nostru pe cruce.

În ce chip cinstește Biserica Sfânta Cruce?

Prin folosirea ei la fiecare sfântă slujbă și la fiecare rugăciune înăuntrul sau în afara bisericii;

Prin închinarea a două zile din săptămână prăznuirii Sfintei Cruci, miercuri și vineri, când avem citiri și cântări despre Răstignirea și patimile lui Hristos și despre sensul acestor patimi - spre a nu le uita.

Ce cântare specială închinată Sfintei Cruci se cântă în zilele de miercuri și vineri?

Cântarea se numește *Luminânda* (Exapostilaria) și grăiește astfel:

„Crucea este păzitoare a toată lumea. Crucea, podoaba Bisericii. Crucea, stăpânia împăraților. Crucea, întărirea credincioșilor. Crucea, slava îngerilor și rănirea diavolilor.”

SFINTELE ICOANE

Ce înfățișează icoanele?

Mai întâi de toate, înfățișează chipul Mântuitorului nostru Iisus Hristos și întâmplări din viața Sa dramatică. Cele înfățișate în scris în Evanghelie, sunt înfățișate ochilor noștri și în culoare, zugrăvite pe pereții bisericilor, pe lemn sau pe altă materie. Cele ce sunt istorisite prin citire urechilor noastre, ne sunt istorisite prin vedere ochilor noștri.

Pe cine mai înfățișează icoanele?

Înfățișează și pe Preasfânta Fecioară Maria, îngerii și sfinții.

De ce nu dăm cinstire și altor fapte sau lucruri, ci numai îngerilor și sfinților?

Pentru că îngerii și sfinții sunt legați de persoana dumnezeiască a Mântuitorului nostru Iisus Hristos și reprezintă singurele fapte care au vrednicie veșnică. Restul fapturilor create sunt spre ajutor și au vrednicie vremelnică.

Care este semnificația fundamentală a icoanelor îngerilor și sfinților?

În esență icoanele reprezintă domnia puterilor mai presus de fire asupra puterilor firii.

Noi cinstim icoanele ca pe obiecte materiale?

Nicidecum. Noi nu venerăm pe nimeni și nimic decât numai pe Preasfânta Treime în Unime - UNUL DUMNEZEU. Dar noi cinstim pe sfinți ca pe cei mai buni copii ai lui Dumnezeu și următori ai lui Hristos; și le cinstim chipurile în chip deosebit, așa cum copiii cinstesc fotografiile părinților sau fraților lor.

Sunt icoanele altceva mai mult decât tablouri cu înfățișări ale lui Hristos și ale sfinților Săi și altceva mai mult decât un simbol al cinstirii pe care noi o avem pentru ei?

Ele sunt mai mult decât atât. Icoanele sfințite sunt canale ale puternicului har dumnezeiesc care dă tămăduire, înnoiește, luminează, dăruiește curaj și mustră. Atât de mult iubește Domnul Dumnezeu pe sfinții și mucenicii Săi, casnicii Săi, încât a dat putere chiar și chipurilor zugrăvite ale acestora când sunt cinstite, și numelor lor când sunt chemate spre ajutor.

Cum ne putem încredința de aceasta?

Prin felurita experiență a Bisericii de-a lungul multor generații, precum și prin experiența generației noastre, și prin lucrarea făcătoare de minuni a icoanelor.

De ce cinstirea și chemarea sfinților nu a fost asemenea înainte și după Hristos?

Pentru că toți s-au aflat în Iad până când Hristos a coborât acolo și le-a eliberat sufletele.

SFINTELE MOAȘTE

Ce sunt sfintele moaște?

Oseminte nesticăcioase din trupurile sfinților, care au arătat putere făcătoare de minuni.

Există exemple în Sfânta Scriptură care să înfățișeze puterea făcătoare de minuni a moaștelor de sfinți?

Da, citește în Cartea a IV-a a Regilor XIII, 21⁸.

Venerăm noi moaștele sfinților?

Nu. Noi venerăm numai pe Unicul Dumnezeu Adevărat, care dă putere moaștelor sfinților Săi iubiți spre a-i proslăvi, așa cum și ei au preaslăvit pe Dumnezeu când s-au aflat în trupurile lor.

Atribuim noi, oare, puterea moaștelor și a altor obiecte sfinte, magiei?

Nu. Aceasta este înșelare păgânească. Puterea făcătoare de minuni a acestor obiecte o atribuim Dumnezeului Celui Viu și sfinților Săi vii, și nicidecum vreunui obiect mort.

⁸ „Dar, iată, odată, când îngropau un mort, s-a întâmplat ca cei ce-l îngropau să vadă una din aceste cete și, sperindu-se, au aruncat mortul în mormântul lui Elisei. Căzând acela, s-a atins de oasele lui Elisei și a înviat și s-a sculat pe picioarele sale.”

CONCLUZIE

Din Sfânta Scriptură aflăm că Dumnezeu Cel Atotputernic a săvârșit uneori minuni și prin morți, prin lucruri neînsuflețite, de pildă:

Prin toiagul lui Moise (Ieșire IV, 2);

Prin șarpele de aramă (Numere XXI, 9);

Prin osemintele lui Elisei (II Împărații XIII, 21);

Prin veșmântul lui Hristos (Matei IX, 20);

Prin tina și scaldătoarea Siloamului (Ioan IX, 7);

Prin umbra Sfântului Apostol Petru (Fapte V, 15);

Prin ștergarele și șorțurile Sfântului Apostol Pavel (Fapte XIX, 12).

De aceea nu încapă îndoială că Domnul Dumnezeu a săvârșit minuni și prin Sfânta Cruce, sfintele icoane și sfintele moaște.

Trebuie să primim aceste minuni ca pe milostivire dumnezeiască față de oamenii neputincioși și împovărați; ca pe o mărturie a lui Dumnezeu că El este prezent pretutindeni, Dumnezeu Cel viu, care toate le vede și faptele noastre; de asemenea și minunile sunt mustrare de la Dumnezeu, încât cu cât le vedem mai des cu atât mai mult să credem mai tare în El, cu dragoste și frică, și cu atât mai mult să ne călăuzim viața morală după poruncile Sale. Altfel, există pericolul ca și noi să fim osândiți, la fel cu acei evrei, înaintea cărora Iisus „deși a făcut atâtea minuni, ei tot nu credeau în El” (Ioan XII, 37). De aceea Domnul a spus: „De nu aș fi făcut între ei lucruri pe care nimeni altul nu le-a făcut, păcat nu ar avea; dar cum M-au văzut și M-au urât și pe Mine și pe Tatăl Meu” (Ioan XV, 24).

PORUNCILE BISERICEȘTI

1. Să ne rugăm lui Dumnezeu, să frecventăm biserica și să ascultăm cu evlavie sfânta slujbă dumnezeiască (Sfânta Liturghie) în fiecare Duminică și sărbătoare;
2. Să ținem posturile cele de o zi și de mai multe zile;
3. Să cinstim fețele bisericești;
4. Să ne spovedim păcatele înaintea preotului;
5. Să ne ferim de prietenia cu cei necredincioși și să nu citim cărți ateiste și imorale;
6. Să ne rugăm lui Dumnezeu atât pentru cei vii, cât și pentru cei morți;
7. Să ținem posturile și rugăciunile orânduite de stăpânirea bisericească în vreme de primejdii precum război, epidemii, foamete, secetă s.a.
8. Să ajutăm la întreținerea Bisericii, a slujitorilor acesteia și a instituțiilor bisericești;
9. Să ne educăm copiii în credința părinților noștri, și să-i povățuim pe cei păcătoși să se întoarcă la credință;
10. Să contribuim în orice privință la misiunea Bisericii Ortodoxe în lume.

CAPITOLUL VIII

TEXTE ALESE DIN SFÂNTA TRADIȚIE.

CUVINTE ALE SFINȚILOR

Despre credință, nădejde și dragoste

„Nimeni nu poate dobândi dragostea desăvârșită decât numai prin credință curată și nădejde tare.”

Sfântul Simeon Noul Teolog

Despre păcat și virtute

„Pe lângă păcat vine moartea: lângă poruncile lui Dumnezeu se află viața veșnică.”

Sfântul Vasile cel Mare

Despre păcat

„Ce este păcatul? Gânduri, cuvinte și fapte rele.”

Sfântul Simeon Noul Teolog

Despre soarta păcătosului

„Când un copil moare în pântecul mamei sale, este îngropat în pământ. Astfel pleacă din întuneric în întuneric. Asemeni și cel păcătos trăiește în întuneric în lumea aceasta, iar după moarte merge într-o beznă mult mai întunecată și mai înfricoșătoare.”

Sfântul Macarie cel Mare

Despre sarcina ușoară

„Noi îndepărtăm de la noi sarcina cea ușoară a osândirii de sine și ne împovăram cu sarcina cea grea a îndreptăririi de sine.”

Avva Ioan

Despre rugăciune

„Cercetați-vă păcatele zi de zi, rugându-vă lui Dumnezeu și El le va ierta.”
„Silește-te la multe rugăciuni, căci rugăciunea este lumină pentru suflet.”

Avva Isaia

Despre îngerii din preajma noastră

„Să ne rușinăm față de îngeri mai mult decât față de oameni, căci sunt mulți îngeri în jurul nostru.”

„Păziți-vă de orice faptă rușinoasă.”

Despre rugăciune

„Cere de la Dumnezeu nu din cele minunate, ci ceea ce este de folos (pentru mântuire).”

„Vorbește mai mult cu Dumnezeu, iar cu oamenii mai puțin.”

Urăște păcatul

„Acela care nu urăște păcatul, se numără cu păcătoșii, chiar și atunci când nu păcătuiește.”

„Fiecare păcat este o armă cu care îl înarmăm pe diavol împotriva noastră.”

Rugăciunea la vreme de boală

„În vreme de boală, înmulțește rugăciunea înainte să chemi medicul.”

Biserica

„Iubește Biserica lui Dumnezeu, dar încearcă să ridici înlăuntrul tău biserică lui Dumnezeu.”

Sfântul Nil Sinaitul

Teama pentru trup

„Teama pentru trup poate fi atât de mare încât oamenii, din pricina ei, să nu fie în stare să săvârșească nimic din cele vrednice de laudă și cinstire, însă când frica pentru trup lasă loc fricii pentru suflet, atunci frica pentru trup se topește precum ceara din pricina căldurii.”

Sfântul Isaac Sirul

Darurile lui Dumnezeu

„Fiecare dar de la Dumnezeu se pierde dacă noi nu îl folosim spre slava lui Dumnezeu, ci spre slava de sine.”

Despre Revelație

„Pentru a-L cunoaște pe Dumnezeu este nevoie de descoperire de sus.”

„Fără Dumnezeu nu-L putem cunoaște pe Dumnezeu.”

Despre moarte

„Pe patul de moarte muribundul își revede întreaga sa viață foarte limpede... iar sufletul său se umple de o spaimă cumplită. Odată, astfel se va întâmpla și cu noi.”

Sfântul Tihon de Zadonsk

Credința și faptele

„În viață nu-i de folos îndrumarea plină de râvnă fără de credință.

Nici nu este îndeajuns dreapta mărturisire de credință lipsită de fapte bune, ca să ne putem înfățișa înaintea chipului lui Dumnezeu, căci este nevoie de amândouă pentru zidirea dreptului Dumnezeu.”

Sfântul Sava, primul Arhiepiscop al Serbiei

Învățați-i pe toți cei din casa voastră

„Să repetați acasă familiei voastre toate cele ce le-ați auzit ziua la biserică.”

Sărăcia

„Sărăcia nu este rea. Numai păcatul este rău. Bogăția în sine nu este bună.”

Recunoștința

„Este ușor să fii recunoscător lui Dumnezeu pentru bunăstare, însă să te arăți cu suflet înalt în necaz înseamnă să-i aducem bucurie lui Dumnezeu și să rușinăm pe diavol. Cel care rabdă în vreme de necaz aducând mulțumită lui Dumnezeu primește cununa mucenicilor.”

„Ascultați poruncile lui Dumnezeu și El va auzi rugăciunile voastre.”

Sfântul Ioan Gură de Aur

„Nimeni nu se poate mântui dacă nu este în Biserică, așa precum nimeni nu s-a putut mântui din cei care nu au fost în Arca lui Noe.”

Sfântul Dimitrie de Rostov

„Necunoașterea Sfintei Scripturi este necredință față de propria persoană.”
Sfântul Epifanie de Salamina.

CÂNTĂRI BISERICEȘTI

Troparul Nașterii Domnului

Nașterea Ta, Hristoase Dumnezeu nostru, răsărit-a lumii lumina cunoaștinței; că întru dânsa cei ce slujeau stelelor, de la stea s-au învățat să se închine Ție, Soarelui dreptății, și să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de sus. Doamne, slavă Ție!

Stihiră la Crăciun

Tatăl a binevoit, Cuvântul trup S-a făcut și Fecioara a născut pe Dumnezeu om. Steaua vestește, magii se închină, păstorii se minunează și făptura se bucură.

Troparul Botezului Domnului

În Iordan botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimii s-a arătat; că glasul Părintelui a mărturisit Ție, Fiu iubit pe Tine numindu-te. Și Duhul în chip de porumb a adeverit întărirea Cuvântului. Cel ce Te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule, și lumea ai luminat, slavă Ție!

Troparul Paștilor

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le.

Troparul Înălțării Domnului

Înălțatu-Te-ai întru slavă, Hristoase Dumnezeu nostru, bucurie făcând ucenicilor Tăi cu făgăduința Sfântului Duh, încredințându-se ei prin binecuvântare, că Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Izbăvitorul lumii.

Troparul Pogorării Duhului Sfânt

Binecuvântat ești, Hristoase Dumnezeu nostru, Cel ce preaînțelepți pe pescari i-ai arătat, trimițându-le lor Duhul Sfânt; și printr-înșii lumea ai vânat, Iubitorule de oameni, slavă Ție.

Al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu

Născătoare de Dumnezeu, Fecioară bucură-te! Ceea ce ești plină de har, Marie, Domnul este cu tine! Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pânteceleui tău. Că ai născut pe Mântuitorul sufletelor noastre!

Troparul mucenicilor

Mucenicii Tăi, Doamne, întru nevoițele lor, cununile nesticăciunii au luat de la Tine, Dumnezeu nostru; că, având tăria Ta, pe chinuitori au surpat; zdrobit-au și ale diavolilor neputincioase îndrăzniri. Pentru rugăciunile lor, Hristoase Dumnezeule, mântuiește sufletele noastre!

Stări în Sâmbăta Mare

În mormânt Viață pus ai fost Hristoase. Și s-au spăimântat oștirile îngerești, plecăciunea Ta cea multă preamărind.

Unul din Treime, cu trupul, pentru noi, defăimată moarte rabdă, binevoind; se cutremură și soare și pământ.

Ca un vinovat, stă Cel Preadrept la Pilat și la moartea cea nedreaptă e osândit și Judecătoru-i răstignit pe lemn.

Luna, soarele se întunecă-mpreună, Doamne, și robi binevoitori Ți s-au arătat și în mantii negre s-au învesmântat.

Ca un om, ai murit de-a Ta voie, Doamne, dar ca Dumnezeu pe morți din groapă-ai sculat și din întunericul păcatelor.

Cine dar va spune chipul groaznic și nou? Cel ce stăpânește toate făpturile pătimește azi și moare pentru noi.

Îngroparea-Ți laud, patimilor mă-nchin; și puterea îți măresc, Milostivule, prin care de patimi am fost dezlegat.

O, munți și vâlcele și mulțimi de oameni, tânguți-vă și plângeți cu mine toți și jeliți cu Maica Domnului ceresc!

Primăvară, dulce, Fiul meu preadulce, frumusețea unde Ți-a apus?

Cuvine-se, dar, să cădem la Tine, Ziditorul, Cela ce pe cruce mâinile Ți-ai întins, și-ai zdrobit de tot puterea celui rău.

Antifoanele Sfântului Duh

Prin Duhul Sfânt toată făptura se înnoiește, întorcându-se la cea dintâi; că întocmai puternic este cu Tatăl și cu Cuvântul.

Prin Duhul Sfânt se țin toate cele văzute, împreună cu cele nevăzute; că însuși stăpânilor fiind, este cu adevărat Unul din Treime.

Prin Duhul Sfânt este îndumnezeirea tuturor, bunătatea, înțelegerea, pacea și binecuvântarea; că întocmai lucrător este cu Tatăl și cu Cuvântul.

Rugăciune pentru ce răposați

Cu sfinții odihnește Hristoase sufletele adormiților robilor Tăi unde nu este durere, nici întristare, nici suspin, ci viață fără de sfârșit.

CUPRINS

Introducere	
Despre credința creștină în general	3
Capitolul I	
Obârșia și izvoarele credinței ortodoxe	5
Capitolul II	
Mărturisirea de credință creștin ortodoxă	10
Capitolul III	
Cele șapte Sfinte Taine	27
Capitolul IV	
Legea dumnezeiască a Vechiului Testament	36
Capitolul V	
Legea Nouă dumnezeiască	44
Capitolul VI	
Anul bisericesc ortodox.....	57
Capitolul VII	
Despre obiectele sfinte	60
Capitolul VIII	
Texte alese din Sfânta Tradiție. Cuvinte ale sfinților	63
Cântări bisericești	65